

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет

Введено в дію наказом ректора

№ 0452-I від «22» червня 2016 р.

**СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ТА ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

(Версія 01)

Суми 2016

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.2
СумДУ		Версія 01

ЗМІСТ

1.	ПОЛІТИКА, ПРИНЦИПИ І ПРОЦЕДУРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	5
2.	РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ «СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО» ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	8
2.1.	Загальна інформація.....	8
2.2.	Опис процедур, що забезпечують реалізацію концепції студентоцентрованого освітнього процесу.....	9
2.3.	Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ, які забезпечують документоване супроводження реалізації концепції студентоцентрованого освітнього процесу.....	10
3.	МЕХАНІЗМИ І ПРОЦЕДУРИ РОЗРОБЛЕННЯ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ.....	12
3.1.	Загальна інформація.....	12
3.2.	Опис механізмів і процедур розроблення та затвердження освітніх програм.....	13
3.3.	Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ для документованого супроводження механізмів і процедур розроблення та затвердження освітніх програм.....	14
4.	ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ ТА ПЕРІОДИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ.....	15
4.1.	Загальна інформація.....	15
4.2.	Опис процедур моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм.....	15
4.3.	Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ для документованого супроводження моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм.....	17
5.	ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	18
5.1.	Загальна інформація.....	18
5.2.	Опис процедур, що забезпечують оцінювання здобувачів вищої освіти.....	19
5.3.	Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ для документованого супроводження процедур оцінювання здобувачів вищої освіти.....	20
6.	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ.....	21
6.1.	Загальна інформація.....	21
6.1.1.	Оцінювання науково-педагогічних і педагогічних працівників.....	21
6.1.2.	Кадрове забезпечення та підвищення кваліфікації педагогічних, наукових та науково-педагогічних працівників.....	22
6.2.	Опис процедур із забезпечення якості викладацького складу.....	22
6.2.1.	Опис процедур, що забезпечують оцінювання науково-педагогічних і педагогічних працівників.....	22
6.2.2.	Опис процедур кадрового забезпечення та підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників.....	25

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.3
СумДУ		Версія 01

6.3	Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ, які забезпечують документоване супроводження забезпечення якості викладацького складу.....	26
6.3.1	Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ, які забезпечують документоване супроводження оцінювання науково-педагогічних і педагогічних працівників.....	26
6.3.2	Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ, які супроводжують кадрове забезпечення та підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників.....	27
7.	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЯВНОСТІ НЕОБХІДНИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	28
7.1	Загальна інформація.....	28
7.2	Опис процедур забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу.....	29
7.3	Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ для документованого супроводження процедур забезпечення необхідних ресурсів для організації освітнього процесу.....	31
8.	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ В НАУКОВИХ ПРАЦЯХ ПРАЦІВНИКІВ І ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	34
8.1	Загальна інформація.....	34
8.2	Опис процедур із забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях працівників і здобувачів вищої освіти.....	34
8.3	Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ для документованого супроводження запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників і здобувачів вищої освіти.....	36
9.	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЯВНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ.....	36
9.1	Загальна інформація.....	36
9.2	Опис процедур із забезпечення інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом.....	38
9.3	Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ, які забезпечують документоване супроводження процедур із забезпечення інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом.....	42
10.	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ОСВІТНІ ПРОГРАМИ, СТУПЕНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА КВАЛІФІКАЦІЇ.....	46
10.1	Загальна інформація.....	46
10.2	Опис процедур із забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації.....	47
10.3	Документи основної нормативної бази системи управління якістю	

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.4
СумДУ		Версія 01

	діяльності СумДУ, які забезпечують документоване супроводження процедур із забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації.....	49
11.	ПРОЦЕДУРИ ПРИЙОМУ НА НАВЧАННЯ, ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА ЗДОБУТИХ КВАЛІФІКАЦІЙ.....	50
11.1	Загальна інформація.....	50
11.2	Опис процедур прийому на навчання, визнання результатів навчання та здобутих кваліфікацій.....	50
11.3	Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ для документованого супроводження процедур прийому на навчання, визнання результатів навчання та здобутих кваліфікацій.....	52
12.	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІЧНОГО ПОЄДНАННЯ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ.....	53
12.1	Загальна інформація.....	53
12.2	Опис процедур із забезпечення органічного поєднання освіти, науки та інновацій.....	53
12.3	Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ, які забезпечують документоване супроводження зазначених у п. 12.2 процедур.....	56
13.	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ ЯКОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ШЛЯХОМ РЕЙТИНГУВАННЯ, ЗДІЙСНЕННЯ ВНУТРІШНІХ ТА ЗОВНІШНІХ АУДИТІВ.....	59
13.1	Загальна інформація.....	59
13.2	Опис процедур рейтингування, здійснення внутрішніх та зовнішніх аудитів.....	60
13.3	Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ, які забезпечують документоване супроводження процедур рейтингування, здійснення внутрішніх та зовнішніх аудитів.....	66
14.	ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОКУМЕНТОВАНИХ ПРОЦЕДУР.....	66
14.1	Загальна інформація.....	66
14.2	Опис процедур з організаційного забезпечення документованих процедур, що забезпечують якість вищої освіти та освітньої діяльності.....	67
14.3	Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ, які забезпечують документоване супроводження відповідних процедур.....	71
15.	ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.....	74

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.5
СумДУ		Версія 01

1. Політика, принципи і процедури забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності

Основною метою діяльності Сумського державного університету (далі – СумДУ) є підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних випускників на основі поєднання загальних та фахових компетентностей відповідно до існуючих та перспективних потреб суспільства, ринку праці та особистості.

СумДУ послідовно реалізує модель університету, який є активним учасником світового освітньо-наукового простору, що передбачає гармонізацію навчальної та дослідницької діяльності, активну міжнародну діяльність, генерацію й трансфер знань у бізнес, сектор державних послуг, реалізацію соціальної місії, зокрема через спорт, культуру, соціально значущі проекти, що визначено у базовому нормативному документі «Концептуальні засади діяльності СумДУ, стратегія розвитку на 2010–2020 роки, заходи реалізації та прогностичні показники»¹⁾ (далі – Концепція). При цьому організація освітнього процесу в університеті передбачає:

- реалізацію академічної та гуманістичної функцій освіти, спрямованих на розвиток особистості, здатності творчо і критично мислити, вирішувати завдання проблемного і пошукового характеру, самостійно оволодівати новими знаннями, бути професійно-мобільними та компетентними;
- пріоритет фундаментальної складової змістовної сутності освітнього процесу;
- спрямованість навчальних дисциплін як на надання універсальних та фахових знань, так і на формування загальної культури;
- забезпечення міждисциплінарності та комплексності підготовки, її гармонізації з ринком праці.

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету (далі – внутрішня система забезпечення якості, система якості) регламентує здійснення процедур забезпечення якості освіти відповідно до визначених принципів.

Функціонування внутрішньої системи забезпечення якості базується на засадах Закону України «Про вищу освіту» та відповідає основним цілям і завданням, зазначеним у Статуті університету та в Концепції.

У той самий час система забезпечення якості СумДУ діє відповідно до процедур та критеріїв щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ЄПВО), що є загальноприйнятими в рамках Болонського процесу та визначені у «Стандартах і

¹⁾ Концептуальні засади діяльності Сумського державного університету, стратегія розвитку на 2010-2020 роки, заходи реалізації та прогностичні показники (оновлена редакція). Затверджено на Конференції трудового колективу університету (Протокол № 5 від 25 січня 2014 р.)

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.6
СумДУ		Версія 01

рекомендаціях щодо забезпечення якості в ЄПВО»²⁾ та інших документах Європейської Асоціації із забезпечення якості вищої освіти (ENQA), Європейської асоціації університетів (EUA), Європейської асоціації вищих навчальних закладів (EURASHE), та Європейського студентського міжнародного бюро (ESIB).

Внутрішня система забезпечення якості СумДУ також ураховує спрямованість основних показників загальноновизнаних міжнародних та національних рейтингів (QS WUR, Webometrics, U-Multirank та ін.) й вимоги національної системи зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти України. Система забезпечення якості також спрямована на реалізацію потреб і прав учасників освітнього процесу. Відповідаючи сучасним європейським практикам, внутрішня система забезпечення якості університету базується на принципах публічності (прозорості), академічної доброчесності, конкурентності, гнучкості й адаптивності, а також інтегративності.

Принцип публічності (прозорості) полягає у всебічному висвітленні інформації для всіх стейкхолдерів освітнього процесу і широкій громадськості щодо діяльності СумДУ, про структуру та обсяг освітньої й професійної підготовки фахівців, зокрема щодо пропонованих програм та критеріїв відбору для них, очікуваних результатів виконання цих програм, кваліфікацій, що надаються, про кількісну та якісну характеристику викладацького складу, процедури навчання й оцінювання тощо.

Відповідно до **принципу академічної доброчесності** внутрішня система забезпечення якості СумДУ передбачає дотримання всіма учасниками освітнього процесу норм академічної етики, корпоративних правил та ціннісних орієнтирів, зазначених, зокрема, у Кодексі корпоративної культури СумДУ³⁾.

Принцип **конкурентності** реалізується в системі забезпечення якості шляхом оцінювання потенціалу та рівня роботи інститутів, факультетів, кафедр СумДУ з метою стимулювання структурних підрозділів до підвищення якості роботи за основними напрямками діяльності⁴⁾.

Одним із пріоритетних принципів функціонування внутрішньої системи забезпечення якості СумДУ є принцип **гнучкості та адаптивності**, що передбачає можливість динамічних і своєчасних змін навчально-методичної бази, технологій навчання відповідно до світових тенденцій розвитку освіти і науки, а також адаптації до потреб сучасного ринку праці.

²⁾ Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG). Brussels, 2015.

³⁾ Кодекс корпоративної культури Сумського державного університету. Затверджений вченою радою СумДУ, протокол № 8 від 22.03.12 р.

⁴⁾ Методика визначення рейтингу структурних підрозділів СумДУ. Затверджена Наказом ректора, № 608-І від 15.07.10 р.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.7
СумДУ		Версія 01

Функціонування внутрішньої системи забезпечення якості відповідно до принципу *інтегративності* передбачає забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної складових діяльності, а також урахування міждисциплінарних зв'язків у змісті та структурі навчальних курсів.

Політика СумДУ щодо забезпечення якості спрямована на «постійне поліпшення» рівня вищої освіти та освітньої діяльності й реалізується шляхом здійснення відповідних заходів та широкого спектра внутрішніх процедур на всіх інституційних рівнях університету, а саме:

- впровадження концепції «студентоцентрованого» навчання;
- застосування ефективних механізмів розроблення та затвердження освітніх програм;
- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- оцінювання здобувачів вищої освіти;
- кадрового забезпечення, оцінювання та підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;
- функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях працівників і здобувачів вищої освіти;
- застосування інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- застосування зрозумілих механізмів і процедур прийому на навчання, визнання результатів навчання та здобутих кваліфікацій;
- інтегративного поєднання освіти, науки та інновацій;
- здійснення постійного аналізу якості діяльності шляхом рейтингування, проведення внутрішніх та зовнішніх аудитів;
- організаційного забезпечення документованих процедур;
- відповідності системи внутрішнього забезпечення якості вимогам системи зовнішнього забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності.

Забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності в СумДУ є безперервним процесом. Ефективність функціонування внутрішньої системи забезпечення якості періодично оцінюється відповідно до критеріїв, визначених чинним законодавством, загальнодержавною та внутрішньоуніверситетською нормативною базою.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.8
СумДУ		Версія 01

2. Реалізація концепції «студентоцентрованого» освітнього процесу

2.1. Загальна інформація

Студентоцентрований освітній процес – освітній процес, орієнтований на результат, тобто на модель фахівця, затребуваного на ринку праці, що повинен забезпечити його високу придатність до працевлаштування.

Студентоцентрований освітній процес передбачає формування такої моделі навчання, за якої ключові знання, уміння та навички, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти, визначають зміст освітніх програм. Формування моделі «портрета» випускника саме СумДУ є основоположною парадигмою побудови освітнього процесу в університеті. При цьому:

- враховуються швидкість оновлення професійних знань, темпи збільшення обсягів інформації, переорієнтація виробництва, труднощі працевлаштування за вузькою спеціальністю, і бачення моделі фахівця замовниками кадрів;

- визначаються особливості підготовки фахівців, зокрема кінцевий результат (спеціалізація (профілізація), «ексклюзивні» можливості працевлаштування тощо), тобто визначається своєрідне «обличчя» спеціальності у СумДУ, що відрізняється від аналогічних спеціальностей інших ВНЗ.

Такий підхід передбачає забезпечення публічності інформації про освітні програми університету, широке залучення зацікавлених осіб – споживачів ринку освітніх послуг (здобувачів вищої освіти, роботодавців, випускників, професійних організацій тощо) до розроблення освітніх програм, їх моніторингу та періодичного перегляду, враховує потреби здобувачів вищої освіти шляхом створення можливостей для гнучких траєкторій навчання під час їх реалізації, стимулює самостійну роботу здобувачів вищої освіти та забезпечує її підтримку викладачами, впровадження інноваційних педагогічних технологій, створення атмосфери взаємоповаги і порозуміння між здобувачем вищої освіти та викладачем.

Реалізація студентоцентрованого освітнього процесу в університеті забезпечується через:

- оприлюднення освітніх програм;
- експертизу описів освітніх програм роботодавцями;
- експертне оцінювання актуальності змісту освітніх програм та підготовленості випускників до професійної діяльності представниками ринку праці:
 - оцінювання стану організації освітнього процесу здобувачами вищої освіти, моніторинг успішності та навчальних досягнень здобувачів вищої освіти;
 - створення можливостей для реалізації гнучких траєкторій навчання;
 - організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти;

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.9
СумДУ		Версія 01

- упровадження інноваційних педагогічних технологій;
- формування корпоративної культури університету.

2.2 Опис процедур, що забезпечують реалізацію концепції студентоцентрованого освітнього процесу

Назва процедури (об'єкта), її складові	Опис (характеристика) процедури (об'єкта), її складових із позицій забезпечення якості ВО та ОД
1	2
Оприлюднення освітніх програм	Освітні програми оприлюднюються на веб-сайті університету у вигляді інформаційного пакета (каталогу курсів), доступні зацікавленим сторонам – споживачам ринку освітніх послуг (вступникам, здобувачам вищої освіти, роботодавцям) та незалежним установам оцінювання і забезпечення якості вищої освіти
Експертиза опису освітньої програми роботодавцями	Складова передбачена процедурами розроблення та затвердження освітніх програм
Експертне оцінювання актуальності змісту освітніх програм та підготовленості випускників до професійної діяльності представниками ринку праці	Складова передбачена процедурами моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм
Оцінювання стану організації освітнього процесу здобувачами вищої освіти, моніторинг успішності та навчальних досягнень здобувачів вищої освіти	Складова передбачена процедурами моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм
Створення можливостей для реалізації гнучких траєкторій навчання	Реалізується через організацію вивчення студентами дисциплін вільного вибору, академічну мобільність і трансфер кредитів

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.10
СумДУ		Версія 01

1	2
Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти	Регламентується робочою програмою дисципліни. Викладач визначає зміст самостійної роботи, узгоджує її з іншими видами навчальної діяльності, розробляє методичні засоби проведення поточного та підсумкового контролю, здійснює діагностику якості самостійної роботи студента й забезпечує її організаційну підтримку
Впровадження інноваційних педагогічних технологій	Упровадження цілеспрямованого системного набору інноваційних прийомів, засобів організації навчальної діяльності здобувачів вищої освіти, що охоплює весь процес навчання – від визначення компетентностей до одержання результатів навчання – та орієнтований на підвищення якості вищої освіти
Формування корпоративної культури університету	Ґрунтується на колективних цінностях та визначає основні орієнтири поведінки співробітників і здобувачів вищої освіти

2.3 Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ, які забезпечують документоване супроводження реалізації концепції студентоцентрованого освітнього процесу

Назва процедури (об'єкта), її складові	Назва документу	Тип документа, номер і дата затвердження
1	2	3
Оприлюднення освітніх програм	Про організаційне забезпечення та структуру управління контентом web-системи СумДУ(зі змінами та доповненнями)	Наказ ректора № 446-І від 20.05.10 р.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.11
СумДУ		Версія 01

1	2	3
Експертиза опису освітньої програми роботодавцями.	Положення щодо порядку розроблення навчальних планів та їх організаційного супроводу	Вчена рада, протокол № 3 від 13.11.08 р.
Експертне оцінювання актуальності змісту освітніх програм та підготовленості випускників до професійної діяльності	Про затвердження загальних вимог щодо укладання робочих програм та регламентів модульно-рейтингового контролю з навчальних дисциплін (зі змінами та доповненнями)	Наказ ректора № 427-І від 21.07.08 р.
представниками ринку праці	Положення про «Відділ практики та інтеграційних зв'язків з замовниками кадрів СумДУ»	Вчена рада, протокол № 3 від 13.10.11 р.
	Про створення експертних рад роботодавців	Наказ ректора № 966-І від 03.11.15 р.
Оцінювання стану організації освітнього процесу здобувачами вищої освіти, моніторинг успішності та навчальних досягнень здобувачів вищої освіти	Про створення Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти	Наказ ректора № 965-І від 03.11.15 р.
	Положення про Бюро із забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти	Наказ ректора № 134-І від 20.02.15 р.
	Положення про студентське самоврядування в СумДУ	Вчена рада, протокол № 10 від 9.04.15 р.
Створення можливостей для реалізації гнучких траєкторій навчання	Про впорядкування організації викладання дисциплін вільного вибору студентів (зі змінами та доповненнями)	Наказ ректора № 266-І від 21.04.09 р.
	Про організацію викладання дисциплін вільного вибору	Наказ ректора № 342-І від 21.04.16 р.
	Положення про академічну мобільність	Наказ ректора № 1072-І від 18.12.14 р.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.12
СумДУ		Версія 01
1	2	3
	Положення про індивідуальну підготовку студентів за навчальним планом із поглибленою науковою складовою	Наказ ректора № 1071-I від 18.12.14 р.
	Положення про кредитно-модульну систему організації навчального процесу в СумДУ (зі змінами та доповненнями)	Вчена рада, протокол № 11 від 10.06.10 р.
Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти	Про вдосконалення організації самостійної роботи студентів	Наказ ректора № 511-I від 11.06.14 р.
	Положення про комп'ютерний клас самостійної роботи студентів	Вчена рада, протокол № 3 від 14.10.04 р.
Упровадження інноваційних педагогічних технологій	Положення про факультет підвищення кваліфікації викладачів	Наказ ректора № 1020-I від 13.11.15 р.
Формування корпоративної культури університету	Кодекс корпоративної культури Сумського державного університету	Вчена рада, протокол № 8 від 22.03.12 р.

3. Механізми і процедури розроблення та затвердження освітніх програм

3.1 Загальна інформація

Університет розробляє освітні програми на підставі стандартів освітньої діяльності та стандартів вищої освіти за відповідними галузями знань (спеціальностями, спеціалізаціями) для різних форм навчання з формулюванням очікуваних результатів навчання (компетентностей), урахуванням світових тенденцій розвитку вищої освіти, вимог національного та міжнародного ринків праці.

Розроблення освітніх програм передбачає створення комплексу документів – складових програм підготовки фахівців за відповідним рівнем вищої освіти певної спеціальності (спеціалізації), а саме:

- опису освітньої програми (загальна характеристика освітньої програми, рівень програми, профіль навчання, форма навчання, опис очікуваних результатів навчання (компетентностей), опис програми навчання, умови навчання, шкала підсумкового оцінювання);

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.13
СумДУ		Версія 01

- навчального плану (базового) за роком прийому, що укладається на повний цикл підготовки;

- робочого навчального плану, що укладається на поточний навчальний рік окремо для кожного навчального курсу на основі затвердженого в установленому порядку навчального плану за роком прийому з урахуванням змін, обумовлених календарем року навчання. При цьому передбачається оперативне внесення до нього системних змін, обумовлених виконанням наказів та розпоряджень МОН України, рішень вченої ради університету.

3.2 Опис механізмів і процедур розроблення та затвердження освітніх програм

Назва процедури (об'єкта), її складові	Опис (характеристика) процедури (об'єкта), її складових із позицій забезпечення якості ВО та ОД
1	2
Опис освітньої програми	<p>Роботу з розроблення освітніх програм організовує організаційно-методичне управління за формалізованою процедурою, яка передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> – створення навчально-методичним відділом змісту освіти і моніторингу навчального процесу уніфікованих форм складових освітніх програм; – створення наказом по університету робочої проектної групи з розроблення опису освітньої програми (далі – програми); – розроблення програми; – експертизу програми роботодавцями; – обговорення програми на засіданнях Рад із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти відповідного інституту (факультету) та університету; – затвердження освітньої програми вченою радою університету
Навчальний план (базовий) за роком прийому	<p>Укладається робочими проектними групами відповідних інститутів (факультетів) окремо для кожного року прийому здобувачів вищої освіти. Навчальний план за роком прийому затверджується вченою радою університету. У разі відсутності необхідності змін у чинному навчальному плані його дія автоматично поширюється на наступний рік прийому контингенту здобувачів вищої освіти</p>

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.14
СумДУ		Версія 01

1	2
Робочий навчальний план	Укладається навчально-методичним відділом щорічно на поточний навчальний рік окремо для кожного навчального курсу та враховує зміни, обумовлені календарем року навчання. Робочий навчальний план затверджується ректором
Робоча програма дисципліни	Укладається кафедрою на підставі опису освітньої програми та затверджується директором інституту (деканом факультету)

3.3 Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ для документованого супроводження механізмів і процедур розроблення та затвердження освітніх програм

Назва процедури (об'єкта), її складові	Назва документу	Тип документа, номер і дата затвердження
1	2	3
Опис освітньої програми.	Положення про організаційно-методичне управління	Наказ ректора № 134-І від 20.02.15 р.
Навчальний план за роком прийому.	Положення про навчально-методичний відділ змісту освіти	Наказ ректора № 134-І від 20.02.15 р.
Навчальний план за роком прийому.	Про створення робочих проектних груп з розроблення та супроводження освітніх програм	Наказ ректора № 1022-І від 13.11.15 р.
Робочий навчальний план	Положення щодо порядку розроблення навчальних планів та їх організаційного супроводу	Вчена рада, протокол № 3 від 13.11.08 р.
	Положення про кредитно-модульну систему організації навчального процесу в СумДУ (зі змінами та доповненнями)	Вчена рада, протокол № 11 від 10.06.10 р.
Робоча програма дисципліни	Про затвердження загальних вимог щодо укладання робочих програм та регламентів модульно-рейтингового контролю з навчальних дисциплін (зі змінами та доповненнями)	Наказ ректора № 427-І від 21.07.08 р.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.15
СумДУ		Версія 01

4. Здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм

4.1 Загальна інформація

Основною метою моніторингу та перегляду освітніх програм є підтвердження їх актуальності з урахуванням світових тенденцій розвитку відповідної галузі знань та затребуваності на ринку праці, підвищення ефективності організації освітнього процесу та задоволення потреб здобувачів вищої освіти.

Система моніторингу та перегляду передбачає проведення відповідних процедур, пов'язаних з одержанням та аналізом інформації щодо змістовності та організації освітнього процесу, за програмами через:

- експертне оцінювання актуальності змісту освітніх програм та підготовленості випускників до професійної діяльності представниками ринку праці;
- оцінювання стану організації освітнього процесу здобувачами вищої освіти, моніторинг успішності та навчальних досягнень здобувачів вищої освіти;
- оцінювання актуальності змісту освітніх програм та організації освітнього процесу інститутами (факультетами), кафедрами і викладачами;
- узагальнення та оперативне реагування на поточну інформацію стосовно змісту освітньої програми, проблемних ситуацій та порушень щодо її реалізації.

4.2 Опис процедур моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм

Назва процедури (об'єкта), її складові	Опис (характеристика) процедури (об'єкта), її складових із позицій забезпечення якості ВО та ОД
1	2
Експертне оцінювання актуальності змісту освітніх програм та підготовленості випускників до професійної діяльності представниками ринку праці	<p>Організовує навчальний відділ із практики та інтеграційних зв'язків із замовниками кадрів (ВППЗ) шляхом:</p> <ul style="list-style-type: none"> – запровадження системи зворотного зв'язку між підприємствами, установами та організаціями (роботодавцями) й університетом для одержання експертної інформації щодо змістовності освітніх програм та оцінки якості фахової підготовки випускників; – проведення аналізу попиту і пропозицій на ринку праці; – моніторингу необхідності відкриття нових спеціальностей (спеціалізацій)

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.16
СумДУ		Версія 01

1	2
	ВПЗ також організовує роботу із представниками ринку праці та відповідними організаціями, забезпечуючи оцінювання програм та підготовленість випускників до професійної діяльності через механізми атестації здобувачів вищої освіти
Оцінювання стану організації освітнього процесу здобувачами вищої освіти, моніторинг успішності та навчальних досягнень здобувачів вищої освіти	<p>Організовує Бюро із забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти шляхом:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розроблення анкет, опитувальних листів для вивчення питань, що стосуються якості організації освітнього процесу; – проведення анкетувань здобувачів вищої освіти з оцінювання рівня організації освітнього процесу щодо вивчення окремих навчальних дисциплін; – співпраці з органами студентського самоврядування з метою вивчення думки здобувачів вищої освіти щодо рівня організації роботи сервісних відділів університету (деканат, бібліотека тощо), надання методичної допомоги студентському самоврядуванню з організації відповідних конференцій, опитувань, анкетувань та інших заходів; – моніторингу успішності та досягнень студентів (організація проведення адміністративного (ректорського, інститутського (факультетського), кафедрального) контролю успішності студентів, аналіз результатів атестаційних заходів, передбачених освітньою програмою, організація відвідувань навчальних занять викладачів)
Оцінювання актуальності змісту освітніх програм та організації освітнього процесу інститутами (факультетами), кафедрами та викладачами	Робота з пропозиціями рад з якості освітньої діяльності інститутів (факультетів), кафедр та окремих викладачів щодо актуальності та змістовності освітніх програм. Здійснює навчально-методичний відділ

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.17
СумДУ		Версія 01

1	2
Узагальнення та оперативне реагування на поточну інформацію стосовно змісту освітньої програми, проблемних ситуацій та порушень щодо її реалізації	<p>Зазначені функції виконує організаційно-методичне управління університету шляхом:</p> <ul style="list-style-type: none"> – інформування відповідних посадових осіб (завідувачів кафедр, директорів інститутів (деканів факультетів), проректорів, ректора) про якість проведення освітнього процесу за програмами; – оцінювання актуальності освітніх програм; – формування пропозицій та підготовки проєктів наказів та матеріалів із питань удосконалення освітнього процесу до розгляду на вченій та науково-методичній радах; – організації роботи з розроблення програм.

4.3 Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ для документованого супроводження моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм

Назва процедури (об'єкта), її складові	Назва документу	Тип документа, номер і дата затвердження
1	2	3
Експертне оцінювання актуальності змісту освітніх програм та підготовленості випускників до професійної діяльності представниками ринку праці	Положення про «Відділ практики та інтеграційних зв'язків із замовниками кадрів СумДУ»	Вчена рада, протокол № 3 від 13.10.11 р.
	Про створення Експертних рад роботодавців	Наказ ректора № 0966-І від 03.11.15 р.
Оцінювання стану організації освітнього процесу здобувачами вищої освіти, моніторинг успішності та навчальних досягнень здобувачів вищої освіти	Положення про Бюро із забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти	Наказ ректора № 134-І від 20.02.15 р.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.18
СумДУ		Версія 01

1	2	3
Оцінювання актуальності змісту освітніх програм та організації освітнього процесу інститутами (факультетами), кафедрами та викладачами	Положення про навчально-методичний відділ змісту освіти	Наказ ректора № 134-I від 20.02.15 р.
	Положення про факультет	Вчена рада, протокол № 10 від 9.04.15 р.
Узагальнення та оперативне реагування на поточну інформацію стосовно змісту освітньої програми, проблемних ситуацій та порушень щодо її реалізації	Положення про організаційно-методичне управління	Наказ ректора № 134-I від 20.02.15 р.
	Положення щодо порядку розроблення навчальних планів та їх організаційного супроводу	Вчена рада, протокол № 3 від 13.11.08 р.

5. Оцінювання здобувачів вищої освіти

5.1 Загальна інформація

Процедури оцінювання осіб, які здобувають вищу освіту ступенів «бакалавр» та «магістр» у СумДУ базуються на модульній побудові навчального процесу. Оцінювання здійснюється за національною шкалою, багатобальною (диференційованою) шкалою СумДУ та міжнародною шкалою ECTS та передбачає проведення процедур:

- поточного модульного контролю;
- модульної атестації;
- семестрової атестації;
- підсумкової атестації.

Університет під час проведення процедур оцінювання здобувачів вищої освіти забезпечує їх відповідність таким принципам:

- використанню сучасних досягнень у сфері тестових та екзаменаційних процедур;
- відображенню ефективності організації освітнього процесу в результаті оцінювання;
- відповідності запланованим результатам навчання та цілям програми;
- відповідності призначенню (діагностичне, поточне або підсумкове);
- урахування причин відсутності здобувачів вищої освіти на заняттях (через хворобу або з інших поважних причин);

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.19
СумДУ		Версія 01

- інформуванню здобувачів вищої освіти про порядок процедури оцінювання та критерії;
- можливості апеляції здобувачів вищої освіти щодо результатів оцінювання;
- оцінюванню, по можливості, за судженням більше ніж одного екзаменатора;
- перевірці в адміністративному порядку точності виконання процедури оцінювання;
- побудові на основі чітких загальноприйнятих критеріїв;
- проведенню оцінювання фахівцями, які усвідомлюють вплив їх оцінки на подальший процес навчання та успіхи здобувачів вищої освіти щодо досягнення знань, умінь і навичок, необхідних для присвоєння відповідної кваліфікації.
- прозорості та об'єктивності процесу оцінювання відповідно до встановлених процедур.

5.2 Опис процедур, що забезпечують оцінювання здобувачів вищої освіти

Назва процедури (об'єкта), її складові	Опис (характеристика) процедури (об'єкта), її складових із позицій забезпечення якості ВО та ОД
1	2
Шкала оцінювання	Міжнародна шкала ECTS, національна шкала, багатобальна (диференційована) шкала СумДУ та співвідношення між ними
Поточний модульний контроль	Оцінювання виконання здобувачем вищої освіти окремих видів навчальної роботи (різнопланова поточна робота з дисципліни під час проведення лабораторних, практичних, семінарських занять, за виконання індивідуальних завдань тощо) нарахуванням рейтингових балів. Розподіл рейтингових балів (багатобальної шкали оцінювання СумДУ) за видами навчальної діяльності та контрольними заходами здійснюється відповідно до вагомості цих складових та залежно від змісту навчальної дисципліни і методики її викладання

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.20
СумДУ		Версія 01

1	2
Підсумковий модульний контроль	Оцінювання із залікового кредиту навчальної дисципліни (модуля або модулів, які його складають), що проводиться переважно в атестаційний тиждень у письмовій формі або методом тестування у складі однієї або декількох академічних груп
Модульна атестація	Оцінювання з модуля, що здійснюється шляхом нарахування студентові рейтингових балів за багатобальною шкалою оцінювання на підставі поточного модульного контролю та проведення підсумкового модульного контролю як контрольного заходу
Семестрова атестація	Оцінювання навчальної роботи здобувача вищої освіти за семестр на підставі результатів модульної атестації. У визначених випадках разом із модульною атестацією може також проводитися додатковий семестровий контроль або підсумковий семестровий контроль
Підсумкова атестація	Визначення відповідності рівня освітньої та кваліфікаційної підготовки здобувача вищої освіти вимогам освітньої програми

5.3 Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ для документованого супроводження процедур оцінювання здобувачів вищої освіти

Назва процедури (об'єкта), її складові	Назва документу	Тип документа, номер і дата затвердження
1	2	3
Шкала оцінювання. Поточний модульний контроль. Підсумковий модульний контроль. Модульна атестація. Семестрова атестація	Положення про кредитно-модульну систему організації навчального процесу в СумДУ (зі змінами та доповненнями)	Вчена рада, протокол № 11 від 10.06.10 р.
	Про затвердження загальних вимог щодо укладання робочих програм та регламентів модульно-рейтингового контролю з навчальних дисциплін (зі змінами та доповненнями)	Наказ ректора № 427-I від 21.07.08 р.
	Методична інструкція «Загальні вимоги до	Наказ ректора № 259-I від 26.03.13 р.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.21
СумДУ		Версія 01

1	2	3
	оформлення екзаменаційних матеріалів для контрольних заходів, що проводяться за тестовими технологіями»	
Підсумкова атестація	Положення про державну атестацію студентів за ОКР «бакалавр»	Методична рада, протокол № 4 від 14.01.98 р.
	Положення про кваліфікаційну роботу фахівця за ОКР «магістр»	Методична рада, протокол № 4 від 14.01.98 р.
	Методична інструкція «Загальні вимоги до оформлення екзаменаційних матеріалів для контрольних заходів, що проводяться за тестовими технологіями»	Наказ ректора № 259-І від 26.03.13 р.

6. Забезпечення якості викладацького складу

6.1 Загальна інформація

6.1.1 Оцінювання науково-педагогічних і педагогічних працівників

Процедури оцінювання мають на меті підтвердження кваліфікації, фахового та наукового рівнів науково-педагогічних і педагогічних працівників, володіння сучасними методиками викладання та передбачають оцінювання:

- адміністрацією – науково-методичного рівня проведення викладачем навчальних занять;
- рівня організації викладачем освітнього процесу з дисципліни;
- навчальних досягнень здобувачів вищої освіти;
- виконання викладачем кваліфікаційних вимог, наукової та професійної активності.

За результатами вищезазначених заходів адміністрацією університету ухвалюються конкретні управлінські рішення, скеровані на підвищення якості освітньої діяльності та вищої освіти.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.22
СумДУ		Версія 01

6.1.2 Кадрове забезпечення та підвищення кваліфікації педагогічних, наукових та науково-педагогічних працівників

Якісний склад науково-педагогічних і педагогічних працівників є одним з провідних факторів якості освітньої діяльності університету.

Відповідно до кадрової політики СумДУ підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників розглядається як процес їх безперервного професійного розвитку, спрямований на забезпечення якості надання вищої освіти та проведення наукових досліджень, а також стимулювання впровадження у науково-освітню діяльність університету досягнень науки світового рівня та інноваційних технологій навчання.

6.2 Опис процедур із забезпечення якості викладацького складу

6.2.1 Опис процедур, що забезпечують оцінювання науково-педагогічних і педагогічних працівників

Назва процедури (об'єкта), її складові	Опис (характеристика) процедури (об'єкта), її складових із позицій забезпечення якості ВО та ОД
1	2
Оцінювання адміністрацією науково-методичного рівня проведення викладачем навчальних занять	<p>Реалізується впродовж навчального року за відповідним планом або при обранні за конкурсом (у разі продовження контракту) відвідуванням навчальних занять членами ради університету із забезпечення якості, членами комісій інститутів (факультетів) із забезпечення якості, завідувачами кафедр (їх заступниками).</p> <p>Планування відвідувань занять здійснюється на рівнях:</p> <ul style="list-style-type: none"> – університету – організаційно-методичним управлінням; – інституту (факультету) – комісіями інститутів (факультетів) із забезпечення якості; – кафедри – завідувачами кафедр. <p>Оцінюються:</p> <ul style="list-style-type: none"> – відповідність змісту заняття програмі дисципліни та сучасним досягненням у даній галузі знань; – рівень володіння матеріалом; – доступність, логічна послідовність викладання матеріалу; – методичне забезпечення здобувачів вищої освіти; – застосування активних методів навчання; – професійна етика викладача, культура мовлення тощо;

МОН України СумДУ	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.23 Версія 01
1	2	
	<p>– достатність обсягу визначених лектором самостійної роботи та рекомендованої літератури тощо.</p> <p>За результатами відвідування складається відгук у кафедральних «Журналах реєстрації контрольних відвідувань занять» або протокол контрольного відвідування заняття</p>	
Оцінювання рівня організації викладачем освітнього процесу з дисципліни	<p>Оцінювання здійснюється проведенням систематичних та ситуативних заходів сумісно з органами студентського самоврядування, а саме:</p> <p>– анкетувань. Організацію їх здійснює бюро із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (далі – БЗЯВО) відповідно до затвердженого радою із забезпечення якості плану заходів із моніторингу якості освітнього процесу.</p> <p>Форми анкет розробляються лабораторією моніторингу якості (відповідно до визначеного радою із забезпечення якості переліку індикаторів) та затверджуються радою із забезпечення якості.</p> <p>Результати анкетування обробляються лабораторією з моніторингу якості. Висновки передаються до БЗЯВО, яке готує проект звіту на розгляд ситуаційно-аналітичною групою ради із забезпечення якості. Звіт затверджується радою із забезпечення якості, оприлюднюється на сайті університету та розглядається комісіями інститутів (факультетів) із забезпечення якості з формуванням відповідних рекомендацій;</p> <p>– конференцій «Навчальний процес очима студентів» – організовуються студентським самоврядуванням, проводяться інститутами (факультетами) один раз на рік. За їх результатами адміністрацією університету вивчаються проблемні питання, зокрема стосовно роботи окремих викладачів; готуються відповідні накази та рекомендації з удосконалення навчального процесу;</p> <p>– зустрічей студентського представництва інститутів (факультетів) «Віч-на-віч з ректором» – організовуються студентським самоврядуванням, проводяться зазвичай двічі на рік</p>	

МОН України СумДУ	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.24 Версія 01
1	2	
Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти	<p>Реалізується:</p> <ul style="list-style-type: none"> – на підставі аналізу підсумків екзаменаційної сесії. Аналіз підсумків екзаменаційної сесії здійснюється інститутами (факультетами) в кінці кожного семестру (навчального року): – під час проведення адміністративного контролю (кафедрального, інститутського (факультетського), ректорського) залишкових знань здобувачів вищої освіти. <p>Планування адміністративного контролю здійснюється завідувачем кафедри, директором (деканом) та Бюро із забезпечення якості відповідно до виду контролю. Графіки контролю затверджуються до початку навчального року розпорядженнями на рівні інституту (факультету) й кафедр та наказом ректора – на рівні університету.</p> <p>Результати оцінювання розглядаються радами із забезпечення якості освітньої діяльності інститутів (факультетів) та університету (для кафедрального контролю – на засіданнях кафедр)</p>	
Оцінювання виконання викладачем кваліфікаційних вимог, наукової та професійної активності	<p>Оцінювання здійснюється:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) завідувачем кафедри: <ul style="list-style-type: none"> – в кінці навчального року під час аналізу виконання викладачем індивідуального плану роботи. Результати обговорюють на засіданні кафедри; – при укладанні контракту на новий термін за показниками кваліфікаційних вимог, наукової та професійної активності. Викладач до контракту додає відповідну інформаційну довідку, на засіданні кафедри заслуховують його звіт; 2) директором інституту (деканом факультету) – під час проведення окремими інститутами (факультетами) рейтингування науково-педагогічних і педагогічних працівників. Рейтингову оцінку діяльності викладача формують на підставі щорічних звітів 	

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.25
СумДУ		Версія 01

6.2.2 Опис процедур кадрового забезпечення та підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників

Назва процедури (об'єкта), її складові	Опис (характеристика) процедури (об'єкта), її складові з позиції забезпечення якості ВО та ОД
1	2
Програми формалізованого підвищення кваліфікації	<p>Це ліцензовані програми підвищення кваліфікації з відривом або без відриву від основної діяльності за напрямом: з електронних засобів та дистанційних технологій навчання та з інноваційної педагогічної діяльності.</p> <p>Передбачають таку тематику, як: психологія та педагогіка вищої школи, предметні методики (включаючи питання інноваційної педагогічної діяльності, активних методів навчання тощо); електронні засоби та дистанційні технології навчання; менеджмент освіти (включаючи питання проектного менеджменту, фандрайзингу, грантової діяльності, організації міжнародної діяльності тощо)</p>
Короткострокові програми підвищення кваліфікації за окремими модулями програм формалізованого підвищення кваліфікації	<p>Передбачають окремі модулі за таким спрямуванням, як: сучасні інформаційні технології навчання; відкриті освітні ресурси в мережі Інтернет; організаційні, дидактичні та програмні рішення дистанційного навчання; програмні середовища для створення електронних засобів; маркетинг знань в інформаційному суспільстві; психологічні засади інноваційної педагогічної діяльності; методика професійного навчання; менеджмент якості освіти</p>
Стажування	<p>Стажування з відривом або без відриву від основної діяльності на підприємствах, в НДІ, інших ВНЗ і організаціях (у т.ч. в іноземних установах).</p> <p>Стажування є складовою формалізованого підвищення науково-педагогічної чи наукової кваліфікації щодо набуття практичного досвіду застосування нової методології, сучасного експериментального обладнання та виробничої техніки, технологій, методик, вивчення практик виробництва продукції, надання послуг, налагодження співпраці з «реальним сектором економіки»</p>

1	2
	Після закінчення стажування передбачені представлення, обговорення та оцінювання напрацьованих результатів на засіданні кафедри, де працює викладач
Дворічний інтенсивний курс англійської мови для науково-педагогічних працівників СумДУ	Включає такі блоки, як: Everyday English, Classroom English, Business and Economics, Humanities, Medicine, Mathematica, Engineering and Technology
Накопичувальна система обрахунку основних результатів підвищення кваліфікації науково-педагогічними працівниками СумДУ	Це система, що стимулює безперервний розвиток професійний розвиток науково-педагогічного працівника через обрахування виконання ним програм підвищення кваліфікації та найбільш значущих результатів різних видів його науково-педагогічної діяльності
Короткотермінові семінари актуальної тематики	Включають навчально-методичні семінари, семінари-тренінги, «круглі столи», конкурси з педагогічних інновацій тощо

6.3 Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ, які забезпечують документоване супроводження забезпечення якості викладацького складу

6.3.1 Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ, які забезпечують документоване супроводження оцінювання науково-педагогічних і педагогічних працівників

Назва процедури (об'єкта), її складові	Назва документа	Тип документа, номер і дата затвердження
1	2	3
Оцінювання науково-методичного рівня проведення викладачем навчальних занять адміністрацією	Положення про систему контролю якості навчального процесу в СумДУ	Вчена рада, протокол № 9 від 13.04.06 р.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.27
СумДУ		Версія 01

1	2	3
Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти		
Оцінювання рівня організації викладачем освітнього процесу з дисципліни	Положення про Бюро із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти	Наказ ректора № 134-I від 20.02.15 р.
Оцінювання виконання викладачем кваліфікаційних вимог, наукової та професійної активності	Порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників СумДУ та укладання з ними трудових договорів (контрактів)	Наказ ректора № 272-I від 17.03.16 р.

6.3.2 Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ, які супроводжують кадрове забезпечення та підвищення кваліфікації педагогічних, наукових та науково-педагогічних працівників

Назва процедури (об'єкта), її складові	Назва документу	Тип документу, номер і дата затвердження
1	2	3
Програми формалізованого підвищення кваліфікації. Короткострокові програми підвищення кваліфікації за окремими модулями програм формалізованого підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників. Стажування з відривом в НДІ, інших ВНЗ і організаціях (у т.ч. в іноземних установах). Накопичувальна система обрахунку основних результатів підвищення кваліфікації науково-педагогічними працівниками СумДУ.	Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників. «Контрольні показники накопичувальної системи обрахунку основних результатів підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників». Положення про факультет підвищення кваліфікації викладачів	Вчена рада, протокол № 4 від 08.11.12 р. Наказ ректора № 213-I від 17.03.15 р. Наказ ректора, №1020-I від 13.11.15 р.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.28
СумДУ		Версія 01

1	2	3
Дворічний інтенсивний курс англійської мови для науково-педагогічних працівників СумДУ. Короткотермінові семінари актуальної тематики		

7. **Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу**

7.1 **Загальна інформація**

Університет гарантує, що ресурси, які використовуються для організації процесу навчання, є достатніми, адекватними та відповідають вимогам нормативів ліцензійних (акредитаційних) умов, стандартів освітньої діяльності та стандартам вищої освіти. Освітній процес забезпечується матеріально-технічними, кадровими, інформаційними та іншими видами навчальних ресурсів. При розподілі навчальних ресурсів враховуються потреби різних категорій здобувачів вищої освіти (заочників, іноземців, осіб з особливими потребами тощо), а також стимулюється академічна мобільність здобувачів вищої освіти.

Університет проводить економічно прозорі витрати бюджетних коштів та коштів, отриманих від здобувачів вищої освіти як оплату за навчання, вживає ефективних заходів щодо пошуку додаткових джерел фінансування за рахунок розроблення та впровадження інноваційних проектів, замовлених науково-дослідних робіт, одержання грантів тощо. Отримані кошти університет вкладає в розвиток навчальних ресурсів закладу.

Університет здійснює моніторинг актуальності і вдосконалює механізми забезпеченості та доступності ресурсів для організації освітнього процесу з урахуванням потреб здобувачів вищої освіти. Внутрішній моніторинг здійснюють загальноуніверситетські підрозділи за показниками ліцензійних (акредитаційних) умов, стандартів освітньої діяльності та вищої освіти.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.29
СумДУ		Версія 01

7.2 Опис процедур забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу

Назва процедури (об'єкта), її складові	Опис (характеристика) процедури (об'єкта), її складових із позицій забезпечення якості ВО та ОД
1	2
Матеріально-технічні ресурси	<p>Бібліотеки, комп'ютерна база, аудиторії, лабораторії, технічні засоби навчання, спортивні споруди (басейн, спортивні та тренажерні зали), об'єкти соціальної інфраструктури (гуртожитки, медпункт, їдальні, буфети тощо).</p> <p>Моніторинг забезпеченості відповідно до нормативів здійснює:</p> <ul style="list-style-type: none"> – навчальний відділ (аудиторним фондом); центр комп'ютерних технологій (комп'ютерними класами, мультимедійними проекторами, лабораторіями, обладнанням, устаткуванням, доступу до Internet із використанням Wi-Fi (або інших бездротових технологій) в основних навчальних, лабораторних, бібліотечних приміщеннях та гуртожитках); – відділ соціальної роботи зі студентською молоддю (соціально - побутової інфраструктури)
Кадрові ресурси	<p>Адміністративно-господарчий, адміністративно-обслуговуючий, навчально-допоміжний, науковий та професорсько-викладацький персонал.</p> <p>Моніторинг здійснює відділ ліцензування, акредитації та статистики за показниками:</p> <ul style="list-style-type: none"> – відповідності кваліфікаційного рівня керівника підрозділу відповідального за підготовку фахівців з відповідної програми; – відповідність кваліфікаційного рівня (науково-теоретичної, професійної та практичної підготовки, професійної активності) викладачів, які проводять навчальні заняття, відповідній програмі; – участі працівників підрозділу відповідального за підготовку фахівців у наукових дослідженнях; – наявності у підрозділу, відповідального за підготовку фахівців програми професійного розвитку персоналу

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стр.30
СумДУ		Версія 01

1	2
Інформаційні ресурси	<p>Бібліотечні фонди навчально-методичної та іншої літератури, патентний фонд, електронно-бібліотечна система (відкрити електронні ресурси СумДУ, Інституційний репозитарій (eSSUIR), дистанційні курси, відкрити міжнародні освітні ресурси тощо).</p> <p>Моніторинг здійснює навчально-методичний відділ за показниками:</p> <ul style="list-style-type: none"> – наявності актуальних описів освітніх програм, навчальних планів (базових, за роком прийому, робочих), робочих програм навчальних дисциплін; – забезпеченості студентів навчальними матеріалами з кожної дисципліни навчального плану (керівництв із вивчення навчальних дисциплін (у складі: навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), плани практичних (семінарських) занять, завдання для лабораторних робіт, завдання для самостійної роботи студентів, набір питань, задач, завдань або кейсів для поточного та підсумкового контролю знань та вмінь студентів, комплексних контрольних робіт для післяекзаменаційної діагностики набутих знань та вмінь з дисципліни); – забезпеченість бібліотечного фонду навчально-методичною та іншою літературою; – забезпеченість ресурсами електронно-бібліотечної системи (відкрити електронні ресурси СумДУ (OpenCourseWare СумДУ), Інституційний репозитарій (eSSUIR), дистанційні курси, відкрити міжнародні освітні ресурси тощо); – забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями, зокрема в електронному доступі (наявність доступу до баз даних англomовних періодичних наукових видань за профілем освітніх програм); – наявність на веб-сайті університету (або іншому програмному середовищі (у системах дистанційного навчання) сторінок навчальних дисциплін з розміщеними на них навчально-методичними матеріалами

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.31
СумДУ		Версія 01

7.3 Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ для документованого супроводження процедур забезпечення необхідних ресурсів для організації освітнього процесу

Назва процедури (об'єкта), її складові	Назва документу	Тип документа, номер і дата затвердження
1	2	3
Матеріально-технічні ресурси	Положення про Центр комп'ютерних технологій	Вчена рада, протокол № 4 від 08.11.12 р.
	Положення про користування послугами Інтернет та електронної пошти (зі змінами та доповненнями)	Вчена рада, протокол № 8 від 11.03.10 р.
	Про організацію роботи користувачів комп'ютерної мережі	Наказ ректора № 127-І від 28.03.06 р.
	Про організацію роботи мультимедійних аудиторій	Наказ ректора № 791-І від 14.10.11 р.
	Положення про Центри колективного користування науковим та технологічним обладнанням	Вчена рада, протокол № 9 від 09.04.09 р.
	Про створення Центру колективного користування електронно-мікроскопічним обладнанням	Наказ ректора № 411-І від 15.06.09 р.
	Про створення Центру колективного користування обладнанням для морфологічних досліджень	Наказ ректора № 456-І від 03.07.09 р.
	Положення про студентське містечко	Наказ ректора № 1078-І від 19.12.14 р.
	Положення про студентський гуртожиток	Вчена рада, протокол № 6 від 13.01.05 р.
Положення про навчально-організаційний відділ	Наказ ректора № 134-І від 20.02.15 р.	
Кадрові ресурси	Перспективний план роботи з кадрового забезпечення діяльності СумДУ	Вчена рада, протокол № 8 від 14.03.13 р.
	Положення про стимулювання роботи по підготовці науково-педагогічних і	Вчена рада, протокол № 3 від 14.10.04 р.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.32
СумДУ		Версія 01

1	2	3
	наукових кадрів (зі змінами та доповненнями)	
	Положення про організацію підготовки до захисту дисертацій аспірантами, докторантами, викладачами та співробітниками СумДУ в спеціалізованих вчених радах сторонніх організацій	Вчена рада, протокол № 8 від 15.03.07 р.
	Про проходження педагогічної практики аспірантами СумДУ	Наказ ректора № 305-І від 08.04.13 р.
	Щодо залучення іноземних фахівців до викладацької роботи	Наказ ректора № 855-І від 21.10.14 р.
	Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників	Вчена рада, протокол № 4 від 08.11.12 р.
	Положення про факультет підвищення кваліфікації викладачів	Наказ ректора №1020-І від 13.11.15 р.
	Порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників СумДУ та укладання з ними трудових договорів (контрактів)	Наказ ректора № 272-І від 17.03.16 р.
	Положення про відділ ліцензування, акредитації та статистики	Наказ ректора № 134-І від 20.02.15 р.
Інформаційні ресурси	Положення про бібліотеку СумДУ	Вчена рада, протокол № 9 від 13.04.06 р.
	Положення про Видавництво СумДУ	Наказ ректора № 134-І від 20.02.15 р.
	Правила користування бібліотекою СумДУ	Вчена рада, протокол № 9 від 13.04.06 р.
	Положення про порядок формування фонду бібліотеки СумДУ	Вчена рада, протокол № 10 від 17.05.06 р.
	Положення щодо порядку проведення замовлень на придбання (видання) навчально-методичної, наукової літератури та періодичних видань (зі змінами та доповненнями)	Вчена рада, протокол № 5 від 18.12.08 р.
	Положення про організацію та порядок	Вчена рада, протокол

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.33
СумДУ		Версія 01

1	2	3
	обміну і розповсюдження документів через обмінний фонд бібліотеки СумДУ	№ 9 від 13.04.06 р.
	Положення про видавничу діяльність СумДУ, порядок опублікування матеріалів та надання видавничих послуг (зі змінами та доповненнями)	Вчена рада, протокол № 3 від 14.10.04 р.
	Положення про порядок видання наукових журналів СумДУ	Вчена рада, протокол № 7 від 09.12.10 р.
	Концепція розбудови єдиного освітнього середовища e-learning в СумДУ	Вчена рада, протокол № 3 від 13.10.11 р.
	Положення про веб-систему СумДУ	Вчена рада, протокол № 10 від 17.05.06 р.
	Про організаційне забезпечення та структуру управління контентом web-системи СумДУ(зі змінами та доповненнями)	Наказ ректора № 446-I від 20.05.10 р.
	Положення про відкритий освітній ресурс OpenCourseWare СумДУ	Наказ ректора № 733-I від 15.09.14 р.
	Положення про навчально-методичні електронні видання СумДУ	Вчена рада, протокол № 5 від 22.12.06 р.
	Вимоги до навчально-методичних матеріалів дистанційної форми навчання та критерії їх оцінювання	Наказ ректора № 916-I від 18.11.13 р.
	Про визначення розрахункового механізму оцінки якості супроводження дистанційних курсів	Наказ ректора № 547-I від 29.06.11 р.
	Про використання навчально-методичних матеріалів дистанційної форми навчання	Наказ ректора № 743-I від 13.11.09 р.
	Положення про комп'ютерний клас самостійної роботи студентів	Вчена рада, протокол № 3 від 14.10.04 р.
	Про вдосконалення організації самостійної роботи студентів	Наказ ректора № 511-I від 11.06.14 р.
	Про зміни в організації самостійної роботи студентів за заочною формою навчання	Наказ ректора № 01-I від 03.01.12 р.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.34
СумДУ		Версія 01

1	2	3
	Положення про навчально-методичний відділ змісту освіти	Наказ ректора № 134-I від 20.02.15 р.
	Положення про Центр комп'ютерних технологій	Вчена рада, протокол № 4 від 08.11.12 р.
	Положення про організаційно-методичний центр технологій електронного навчання	Наказ ректора № 951-I від 14.11.14 р.

8. Забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників та здобувачів вищої освіти

8.1 Загальна інформація

Одним із пріоритетних завдань колективу університету є додержання «Кодексу корпоративної культури СумДУ» у частині збереження і захисту інтелектуальної власності університету та учасників наукового й освітнього процесів, поважання авторських прав та недопущення академічного плагіату в усіх видах наукової, науково-методичної та навчальної діяльності. Заходи щодо забезпечення системної роботи із запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях науково-педагогічних і наукових працівників, докторантів, аспірантів і студентів та у дисертаційних і кваліфікаційних роботах, затверджені наказом ректора.

8.2 Опис процедур із забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників та здобувачів вищої освіти

Назва процедури (об'єкта), її складові	Опис (характеристика) процедури (об'єкта), її складових із позицій забезпечення якості ВО та ОД
1	2
Атестація здобувачів наукового ступеня	Після прийняття дисертацій до розгляду у спеціалізованих вчених радах СумДУ відбувається перевірка текстів дисертаційних робіт і авторефератів на наявність академічного плагіату. У разі виявлення текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело спецрада ухвалює рішення про зняття дисертаційних робіт з розгляду або направлення їх на доопрацювання з повторною перевіркою на академічний плагіат

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.35
СумДУ		Версія 01

1	2
Прийняття до розгляду наукових праць редакційними колегіями наукових журналів та оргкомітетами конференцій	Редакційні колегії наукових журналів СумДУ та оргкомітети наукових, науково-технічних, науково-методичних конференцій й заходів, які до них прирівнюються, забезпечують перевірку рукописів статей і тез доповідей, що надходять до редакції або оргкомітету, на наявність у них ідей та наукових результатів, одержаних іншими авторами, та (або) відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання. У разі виявлення академічного плагіату рукописи статей і тез доповідей направляються на доопрацювання або відхиляються без права повторного їх подання
Атестація здобувачів вищої освіти	Завідувачі кафедр забезпечують перевірку текстів та результатів кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти на наявність у них наукових результатів, які одержані іншими авторами, та (або) відтворення опублікованих текстів, графічної інформації інших авторів без відповідного посилання. У разі виявлення академічного плагіату у кваліфікаційних роботах здобувачів вищої освіти при їх розгляді екзаменаційними комісіями, такі роботи знімаються із захисту з наданням права повторної атестації здобувача вищої освіти у встановлений чинною нормативною базою термін
Видання навчальних та науково-методичних праць	Завідувачі кафедр забезпечують перевірку текстів навчальних та науково-методичних праць (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій тощо (зокрема електронні видання), які рекомендуються кафедрою до видання) на наявність у них наукових результатів, одержані іншими авторами, та/або відтворення опублікованих текстів, графічної інформації інших авторів без відповідного посилання. У витягах із протоколів засідань кафедр щодо рекомендацій до видання навчальних та науково-методичних праць передбачається відображення інформації про відсутність у них академічного плагіату. У разі виявлення академічного плагіату у навчальних та науково-методичних працях такі роботи направляються на доопрацювання з їх подальшою перевіркою

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.36
СумДУ		Версія 01

8.3 Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ для документованого супроводження запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників та здобувачів вищої освіти

Назва процедури (об'єкта), її складові	Назва документу	Тип документа, номер і дата затвердження
1	2	3
Атестація здобувачів наукового ступеня. Прийняття до розгляду наукових праць редакційними колегіями наукових журналів та оргкомітетами конференцій. Атестація здобувачів вищої освіти. Видання навчальних та науково-методичних праць	Положення про перевірку наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних робіт на академічний плагіат	Наказ ректора № 0562-І від 15.06.15 р.

9. Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом

9.1 Загальна інформація

Успішна навчальна та наукова діяльність, поява нових високотехнологічних напрямів наукових досліджень, поширення транскордонних інформаційно-телекомунікаційних технологій навчання підтримуються, зокрема, випереджальним розвитком інформаційно-телекомунікаційної системи університету. Високий ступінь інформаційної відкритості забезпечує відповідний зворотний вплив на якісні показники з усіх напрямів діяльності.

Інформаційна система внутрішнього забезпечення якості університету згідно зі стандартами ЄС забезпечує моніторинг якості, оперативний облік процесів та ресурсів, достовірну архівацію даних про стан навчальних, кадрових, навчально-методичних, інформаційно-бібліотечних, матеріальних та інших ресурсів, аналітичну обробку, оперативний пошук, передачу й необхідне подання відповідної інформації.

Єдина інтегрована інформаційна система СумДУ створює інформаційний простір, що базується на принципах системності, розвитку, сумісності, стандартизації та ефективності.

Інтелектуальне забезпечення єдиної інтегрованої інформаційної системи складається з програмного, інформаційного, організаційного та методичного

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.37
СумДУ		Версія 01

компонентів, реалізованих як чотири основні інформаційні системи, об'єднані навколо загальної web-системи та між собою.

Складові інформаційної системи	Загальна характеристика
1	2
Інформаційно-аналітична система управління університетом, зокрема:	<ul style="list-style-type: none"> • підтримка процесів керування навчальною, науковою та іншими видами діяльності університету та відповідний інструментарій ефективного виконання співробітниками професійних обов'язків; • супроводження внутрішньоуніверситетської нормативної бази; • інформаційні сервіси для викладачів та студентів.
система електронного документообігу	<ul style="list-style-type: none"> • підтримка функцій створення, зберігання, пошуку та контролю виконання документів та прискорення процедур документообігу, підвищення ефективності управлінської діяльності.
система оцінювання ефективності діяльності підрозділів університету (внутрішньоуніверситетський рейтинг підрозділів університету)	<ul style="list-style-type: none"> • оцінювання потенціалу, рівня роботи інститутів, факультетів, кафедр та стимулювання структурних підрозділів для підвищення якості роботи за основними напрямками діяльності університету
Інформаційна система електронного навчання	<ul style="list-style-type: none"> • управління процесом навчання та доступ до електронних навчальних матеріалів, організація роботи осіб, які навчаються; • автоматизоване супроводження дистанційного навчання та інші складові системи e-learning
Інформаційно-бібліотечна система, зокрема:	Доступ здобувачам вищої освіти, викладачам та науковцям до інформаційних матеріалів, навчальних та наукових видань
інституційний репозитарій наукових праць	<ul style="list-style-type: none"> • електронний архів Сумського державного університету, що накопичує, зберігає, поширює та забезпечує довготривалий, постійний та надійний доступ до оприлюднених результатів наукових

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.38
СумДУ		Версія 01

1	2
	досліджень професорсько-викладацького складу, співробітників та студентів університету; <ul style="list-style-type: none"> ресурс відкритого доступу, система, інтегрована з міжнародними та національними інформаційно-пошуковими системами; ресурси бібліотеки доступні користувачам віддалених підрозділів, кафедр та гуртожитків
OpenCourseWare (OCW)	<ul style="list-style-type: none"> відкритий електронний ресурс навчально-методичних матеріалів дисциплін, що входять до складу програм підготовки
Web-система	<ul style="list-style-type: none"> забезпечує інформування світової спільноти про всі види діяльності; є засобом зворотного зв'язку та інструментом підвищення якості бізнес-процесів університету; є джерелом поширення науково-навчальної інформації, надає сервіси з організації освітньої діяльності університету

9.2 Опис процедур із забезпечення інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом

Назва процедури (об'єкта), її складові	Опис (характеристика) процедури (об'єкта), її складових із позицій забезпечення якості ВО та ОД
1	2
Інформаційно-управлінська складова забезпечення якості освіти	Інформаційно-аналітична підсистема «Абітурієнт»: <ul style="list-style-type: none"> «Профільні класи»; «Підготовчі курси»; «Приймальна комісія»
	Інформаційний сервіс «Конкурсні списки абітурієнтів».
	Інформаційно-аналітична система «Університет», що забезпечує підтримку й автоматизацію процесів керування навчальним та адміністративно-управлінським процесами університету, а також зв'язує всі служби університету єдиним електронним документообігом

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.39
СумДУ		Версія 01
1	2	
	Інформаційно-аналітична підсистема «Оргструктура», що зберігає інформацію щодо організаційної структури університету та менеджменту	
	Інформаційно-аналітична підсистема «Документи»: <ul style="list-style-type: none"> - «Рішення рад»; - «Нормативна база»; - «Реєстрація і контроль» 	
	Інформаційні сервіси: <ul style="list-style-type: none"> - «Документи: контроль виконання», - «Документи: шаблони», - «Наукові договори» 	
	Web-система як інтегральний компонент в інформаційній системі університету, що є джерелом поширення науково-навчальної інформації та надає сервіси з організації освітньої діяльності університету	
Інформаційний менеджмент моніторингу якості освітніх програм	Система атестації на дистанційних курсах	
	Система оцінювання якості супроводження дистанційних курсів	
	Анкетування студентів в дистанційних курсах	
Використання інформаційних систем щодо оцінювання здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних, педагогічних працівників університету	Інформаційно-аналітична підсистема «Тестування»: <ul style="list-style-type: none"> - «Тестування абітурієнтів»; - «Тестування студентів» 	
	Модуль підсумкового online-тестування в інформаційній системі дистанційного навчання	
	Інформаційно-аналітична підсистема «Студент»: «Деканат»	
	Система управління навчанням студентів дистанційної форми «Електронний деканат»	
	Інформаційно-аналітична підсистема «Персонал»: <ul style="list-style-type: none"> - «Відділ кадрів»; - «Контингент співробітників» 	
	Електронна система звітності викладачів «Звіт»	
	Інформаційно-аналітична підсистема «Навчальний процес»: «Рейтинг підрозділів»	
	Внутрішньоінституційний вебметричний рейтинг підрозділів СумДУ	

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.40
СумДУ		Версія 01

1	2
Інформаційна підтримка працевлаштування випускників	Електронна система «Біржа праці СумДУ»
Інформаційне забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників	Інформаційно-аналітична підсистема «Персонал»: «ФПКПО»
Інформаційні системи підтримки організації освітнього процесу, зокрема самостійної роботи студентів	Інформаційно-аналітична підсистема «Навчальний процес»:
	– «Навчальні плани»;
	– «Графіки навчального процесу»;
	– «Диспетчер зайнятості»;
	– «Робочі програми»;
	– «Навантаження кафедр та викладачів»
	Інформаційно-аналітична підсистема «Студент»:
	– «Деканат»;
	– «Дисципліни за вибором студента»
	Інформаційний сервіс: «Розклад навчального процесу»
Відкритий освітній ресурс OpenCourseWare	
Відкриті ресурси СумДУ:	
– інституційний репозитарій наукових праць;	
– наукова періодика СумДУ;	
– дистанційні курси СумДУ;	
– електронний каталог бібліотеки СумДУ	
Електронні ресурси:	
– ресурси локального доступу;	
– ресурси вільного доступу	
Наукові ресурси України	
Відкритий конструктор навчальних матеріалів та Конструктор дистанційних курсів	
Система управління проектами для організації й управління процесами забезпечення дистанційного навчання	
Система управління навчальним контентом дистанційних курсів	

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.41
СумДУ		Версія 01

1	2
	<p>Віртуальні інтерактивні засоби навчання</p> <p>Система управління навчанням студентів дистанційної форми</p> <p>Ліцензійне системне програмне забезпечення: Microsoft, Autodesk, Intel, Delcam</p> <p>Безкоштовний доступ до сучасного офісного програмного забезпечення Office365 Pro</p> <p>Інші ліцензійні програмні продукти: Siemens, CISCO, Компас, AnSys, Solid Works, NetClass Pro, Borland Delphi 2006 Edu, MikTeX, Adobe Flash 8, Adobe CS5 Design, Adobe Creative Suite 6, ABBYY</p> <p>FormReader 6, Інформаційно-бібліотечна система «УФД/Бібліотека», modeFRONTIER V4 Premium, SPSS, «ABK-3» з підсистемами «ДЦ» та «ПД», «Лоза», «Спрут ТП», Camtasia Studio, «Діалог Нібелунг», DRWEB, Abbyu Fine reader, ЕОЛ-2000, ЕКОЗВІТ</p>
Фінансово-організаційна підтримка освітнього процесу	<p>Інформаційно-аналітична підсистема «Фінанси»:</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Контракти»; - «Наукові договори»; - «Субрахунки підрозділів»; - «Розподіл коштів»; - «Собівартість навчання» <p>Інформаційно-аналітична підсистема «Студент»: - «Стипендія»</p> <p>Ліцензійне програмне забезпечення «1С: Бухгалтерія»</p>
Публічність інформації щодо освітнього процесу	<p>Web-система університету, як єдине джерело офіційної інформації, зокрема відкритої публічної інформації освітнього процесу, вимоги до оприлюднення якої визначені в загальнодержавних нормативних документах та документах нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ</p> <p>Online-студія СумДУ</p> <p>Навчальна телестудія СумДУ</p> <p>Інтернет-радіо та телебачення</p> <p>Медіа-архів СумДУ</p>

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.42
СумДУ		Версія 01

1	2
	Інформаційна система «ІС-Новини».
Системи запобігання та виявлення академічного плагіату у здобувачів вищої освіти та наукових працях працівників університету	<p>Модуль «Антиплагіат» у дистанційних курсах.</p> <p>Програмне забезпечення для перевірки унікальності текстів та їх схожості:</p> <ul style="list-style-type: none"> - «eTXT Антиплагіат»; - «Advego Plagiatus»; - «Shingles Expert»

9.3 Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ, які забезпечують документоване супроводження процедур із забезпечення інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом

Назва процедури (об'єкта), її складові	Назва документу	Тип документа, номер і дата затвердження
1	2	3
Інформаційно-управлінська складова забезпечення якості освіти	Базові принципи розвитку ІТ-складової діяльності Сумського державного університету на 2012-2015 роки	Вчена рада, протокол № 10 від 14.06.12 р.
	Концепція розбудови єдиного освітнього середовища e-learning в Сумському державному університеті	Вчена рада, протокол № 3 від 13.10.11 р.
	Про вдосконалення діяльності за ІТ-напрямом	Наказ ректора № 217-І від 12.03.13 р.
	Про залучення викладачів та студентів факультету ЕІТ до діяльності університету за ІТ-напрямом	Наказ ректора № 639-І від 25.07.13 р.
	Про створення групи інформаційно-аналітичних систем	Наказ ректора № 166-І від 02.03.15 р.
	Про створення групи комп'ютерних технологій дизайну	Наказ ректора № 349-І від 22.04.15 р.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.43
СумДУ		Версія 01

1	2	3
	Про створення групи веб-орієнтованих інформаційних систем	Наказ ректора № 376-I від 30.04.15 р.
	Положення про веб-систему СумДУ	Положення, вчена рада, протокол № 10 від 17.05.06 р.
	Положення про інформаційний war-сервіс «Контракт»	Вчена рада, протокол № 8 від 15.03.07 р.
	Положення про програмно-технічну складову інтегрованої інформаційної системи СумДУ (зі змінами та доповненнями)	Вчена рада, протокол № 11 від 11.06.09 р. Наказ ректора № 281-I від 01.04.10 р.
	Про організаційне забезпечення та структуру управління контентом web-системи СумДУ (зі змінами та доповненнями)	Наказ ректора № 446-I від 20.05.10 р.
	Про англomовний контент web-системи СумДУ (зі змінами та доповненнями)	Наказ ректора № 1000-I від 20.12.12 р.
	Про структуру управління контентом web-сайту ЦНТЕІ	Наказ ректора № 788-I від 13.10.11 р.
	Про контенти web-сайтів наукових заходів	Наказ ректора № 487-I від 29.05.12 р.
	Про структуру управління контентом web-сайтів наукових журналів та вимоги до їх функціонування	Наказ ректора № 609-I від 20.07.11 р.
	Про представлення у web-просторі профорієнтаційних, наукових, спортивних, культурно-масових та інших заходів	Наказ ректора № 340-I від 10.04.12 р.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.44
СумДУ		Версія 01

1	2	3
	Про започаткування внутрішньоуніверситетських грантів на розроблення суспільнозначущих веб-проектів	Наказ ректора № 234-I від 21.03.14 р.
	Про Центр вебометрії та веб-маркетингу	Наказ ректора № 189-I від 01.03.12
	Положення про Центр інформаційних систем	Наказ ректора № 951-I від 14.11.14 р.
	Положення про Центр комп'ютерних технологій	Вчена рада, протокол № 4 від 08.11.12 р.
	Про створення Центру Інтернет-телерадіомовлення СумДУ	Наказ ректора № 248-I від 15.03.16 р.
	Положення про Центр технічного обслуговування інформаційних систем	Вчена рада, протокол № 14 від 23.06 11 р.
	Положення про Відділ захисту інформації в автоматизованих системах СумДУ	Наказ ректора № 464-I від 27.05.14 р.
Використання інформаційних систем щодо оцінювання здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних, педагогічних працівників університету	Методика визначення рейтингу структурних підрозділів (зі змінами та доповненнями)	Наказ ректора № 608-I від 15.07.10 р.
Інформаційні системи підтримки організації освітнього процесу, зокрема самостійної роботи студентів	Положення про застосування дистанційної форми навчання в Інституті заочної, дистанційної та вечірньої форм навчання та на факультеті перепідготовки	Вчена рада, протокол № 8 від 10.04.08 р.
	Положення про відкритий освітній ресурс OpenCourseWare СумДУ	Наказ ректора № 733-I від 15.09.14 р.
	Положення про інституційний репозитарій СумДУ	Вчена рада, протокол № 14 від 23.06.11 р.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.45
СумДУ		Версія 01
1	2	3
	Положення про навчально-методичні електронні видання СумДУ	Вчена рада, протокол № 5 від 22.12.06 р.
	Про використання навчально-методичних матеріалів дистанційної форми навчання	Наказ ректора № 743-I від 13.11.09 р.
	Вимоги до навчально-методичних матеріалів дистанційної форми навчання та критерії їх оцінювання	Наказ ректора № 916-I від 18.11.13 р.
	Положення про розроблення та атестацію дистанційних курсів СумДУ	Наказ ректора № 0336-I від 18.04.16 р.
	Положення про Організаційно-методичний центр технологій електронного навчання	Наказ ректора № 951-I від 14.11.14 р.
	Положення про бібліотеку СумДУ	Вчена рада, протокол № 9 від 13.04.06 р.
	Положення про порядок формування фонду бібліотеки СумДУ	Вчена рада, протокол № 10 від 17.05.06 р.
Публічність інформації щодо освітнього процесу	Про доступ до публічної інформації	Наказ ректора № 616-I від 26.07.11 р.
	Про медіа-архів СумДУ	Наказ ректора № 613-I від 25.07.11 р.
	Про створення інформаційної системи «ІС-Новини»	Наказ ректора № 670-I від 08.09.11 р.
	Про організацію функціонування Інтернет-радіо СумДУ	Наказ ректора № 881-I від 14.11.11 р.
Системи запобігання та виявлення академічного плагіату у здобувачів вищої освіти та наукових працях працівників університету	Про запобігання та виявлення академічного плагіату	Наказ ректора № 988-I від 26.11.14 р.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.46
СумДУ		Версія 01

10. Забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації

10.1 Загальна інформація

Важливим аспектом якісної професійної підготовки здобувачів вищої освіти є застосування електронних освітніх ресурсів, що є складовими освітньо-виховного процесу і одним з головних елементів інформаційно-освітнього середовища. Застосування електронних освітніх ресурсів дає можливість забезпечувати публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації, очікувані результати навчання, вимоги до набуття компетентностей та інші навчальні можливості, доступні здобувачам вищої освіти.

Публічність інформації про діяльність університету забезпечується згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2015 р. № 166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів» та Наказом ректора № 0176-I від 06.03.15 р.

На офіційному порталі університету <http://sumdu.edu.ua> розміщується інформація, що підлягає обов'язковому оприлюдненню відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», а саме:

- документи, що регламентують діяльність університету;
- положення про колегіальні органи та їх персональний склад;
- загальні аналітичні матеріали про діяльність університету, звіти ректора, річні звіти з різних напрямів діяльності, щорічні рейтинги кафедр;
- інформація з кадрових питань;
- інформація та документи, пов'язані з організацією освітнього процесу;
- інформація для вступників;
- інформація для студентів;
- інформація про наукову діяльність університету;
- інформація щодо фінансової діяльності університету;
- інформація про участь університету в національних і міжнародних рейтингах вищих навчальних закладів та ін.

Сумський державний університет забезпечує прозорість своєї освітньої діяльності, точність, неупередженість, об'єктивність і доступність пропонованої інформації для здобувачів вищої освіти, а також для майбутніх студентів та інших зацікавлених осіб і громадськості.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.47
СумДУ		Версія 01

10.2 Опис процедур із забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації

Назва процедури (об'єкта), її складові	Опис (характеристика) процедури (об'єкта), її складових із позицій забезпечення якості вищої освіти і освітньої діяльності
1	2
Забезпечення публічності інформації для абітурієнтів	<p>Публічність та відкритість процесу вступної кампанії забезпечують інформаційна система «Конкурсні списки абітурієнтів» та інформаційно-аналітична підсистема «Абітурієнт».</p> <p>Інформація для вступників розміщена на офіційному порталі університету (web-сайт «Прийом на навчання»), на web-сайтах інститутів/факультетів і має такі розділи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – правила прийому до університету на поточний рік та зміни до них; – напрями підготовки та перелік конкурсних предметів для вступу до СумДУ на поточний рік; – ліцензований обсяг та обсяг державного замовлення для вступу у СумДУ; – програми творчого конкурсу та конкурсу фізичних здібностей під час вступу на перший курс за напрямами «Журналістика» та «Спорт» відповідно; – інформація про вартість навчання; – презентації факультетів СумДУ; – надання додаткових освітніх послуг
Забезпечення публічності інформації про підготовку за освітніми ступенями «бакалавра» та «магістра»	<p>Інформація щодо організації навчальної роботи з підготовки за освітніми ступенями «бакалавр», «магістр» оприлюднюється через засоби масової інформації та розміщена на офіційному web-сайті СумДУ, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> – перелік напрямів та спеціальностей підготовки фахівців за ступенями вищої освіти; – ліцензії, сертифікати про акредитацію спеціальностей; – форми навчання за програмами; – ліцензовані обсяги та обсяги держзамовлення;

МОН України СумДУ	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.48 Версія 01
1	2	
	<ul style="list-style-type: none"> – інформація про вартість навчання; – навчальні плани за спеціальностями та програми підготовки бакалаврів за дисциплінами на навчальний рік; – навчальні плани за спеціалізаціями та програми підготовки магістрів за дисциплінами на навчальний рік; – графіки навчального процесу підготовки фахівців за формами навчання; – організація усіх видів практик студентів університету; – розклад занять; – інша інформація, що має поточний характер 	
Забезпечення публічності інформації щодо підготовки аспірантів і докторантів	На офіційному web-сайті СумДУ у відповідному розділі оприлюднюється інформація щодо підготовки аспірантів і докторантів, а саме: <ul style="list-style-type: none"> – правила прийому до аспірантури і докторантури; – перелік існуючих наукових спеціальностей в аспірантурі і докторантурі; – навчальні плани і програми підготовки аспірантів; – про вартість підготовки аспірантів і здобувачів на умовах повного її відшкодування; – розклад занять; – інша інформація, що має поточний характер. 	
Захист дисертаційних робіт у спецрадах СумДУ	Тексти дисертаційних робіт, що захищаються у спеціалізованих вчених радах СумДУ, та відповідних авторефератів і відгуків офіційних опонентів, а також оголошення про захист оприлюднюються на офіційному web-сайті СумДУ у терміни, зазначені у наказі ректора	
Захист дисертаційних робіт у спецрадах сторонніх організацій	Оприлюднення текстів дисертаційних робіт та відповідних авторефератів, які підготовлені докторантами, аспірантами та науково-педагогічними і науковими працівниками СумДУ та захищаються у спеціалізованих вчених радах інших ВНЗ і наукових установ, у інституційному репозитарії наукових праць СумДУ	

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.49
СумДУ		Версія 01

10.3 Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ, які забезпечують документоване супроводження процедур із забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації

Назва документу	Тип документа, номер і дата затвердження
1	2
Положення про відділ інформаційно-рекламної діяльності	Вчена рада, протокол № 7 від 09.12.10 р.
Положення про газету СумДУ «Резонанс»	Вчена рада, протокол № 10 від 12.05.05 р.
Положення про веб-систему СумДУ	Положення, Вчена рада, протокол № 10 від 17.05.06р.
Про доступ до публічної інформації	Наказ ректора № 616-I від 26.07.11 р.
Про медіа-архів СумДУ	Наказ ректора № 613-I від 25.07.11 р.
Про створення інформаційної системи «ІС-Новини»	Наказ ректора № 670-I від 08.09.11 р.
Про організацію функціонування Інтернет-радіо СумДУ	Наказ ректора № 881-I від 14.11.11 р.
Про організаційне забезпечення та структуру управління контентом web-системи СумДУ (змiнами та доповненнями)	Наказ ректора № 446-I від 20.05.10 р.
Про англomовний контент web-системи СумДУ (зі змiнами та доповненнями)	Наказ ректора № 1000-I від 20.12.12р.
Про представлення у web-просторі профорієнтаційних, наукових, спортивних, культурно-масових та інших заходів	Наказ ректора № 340-I від 10.04.12 р.
Положення про інформаційний war-сервіс «Контракт»	Вчена рада, протокол № 8 від 15.03.07 р.
Про оприлюднення текстів дисертаційних робіт та відгуків офіційних опонентів	Наказ ректора № 701-I від 02.09.14 р.
Положення про інституційний репозитарій СумДУ	Вчена рада, протокол № 14 від 23.06.11 р

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.50
СумДУ		Версія 01

11. Процедури прийому на навчання, визнання результатів навчання та здобутих кваліфікацій

11.1 Загальна інформація

Університет застосовує заздалегідь визначені та оприлюднені процедури всіх етапів академічної кар'єри здобувача вищої освіти, а саме: прийом на навчання (зарахування); визнання результатів навчання та здобутих кваліфікацій навчання; присвоєння кваліфікацій (атестація).

11.2 Опис процедур прийому на навчання, визнання результатів навчання та здобутих кваліфікацій

Назва процедури (об'єкта), її складові	Опис (характеристика) процедури (об'єкта), її складових із позицій забезпечення якості ВО та ОД
1	2
Прийом на навчання (зарахування)	<p>Процедури прийому на навчання до СумДУ регламентуються загальнодержавними та внутрішньоуніверситетськими нормативними документами. Під час їх реалізації університет забезпечує:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ознайомлення вступників із навчальним закладом та навчальними програмами через проведення відповідних профорієнтаційних заходів та організацію різних форм доуніверситетської підготовки (у профільних класах навчальних закладів, що входять до навчально-науково-виробничого комплексу університету; учнів спеціалізованих груп коледжів, технікумів та училищ за інтегрованими навчальними планами; на підготовчих курсах; іноземних громадян до вступу до університету; учнівської молоді в секціях, гуртках Центру науково-технічної творчості); – умови для ознайомлення вступників з ліцензією на здійснення освітньої діяльності університету, сертифікатами про акредитацію, правилами прийому, відомостями про обсяг прийому за кожною спеціальністю (спеціалізацією) та освітнім рівнем, кількістю місць, виділених для вступу на пільгових умовах; – єдині вимоги до процедур оцінювання під час вступу до університету через застосування єдиних для всіх вступників

МОН України СумДУ	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.51 Версія 01
1	2	
	<p>завдань відповідно до програм вступних іспитів (фахових вступних випробувань) університету та завдань і відповідних програм зовнішнього незалежного оцінювання та незалежною перевіркою виконаних завдань Українським центром оцінювання якості освіти;</p> <ul style="list-style-type: none"> – відкритість та прозорість конкурсного відбору через оприлюднення списків конкурсного відбору на різних етапах та відповідних наказів на зарахування вступників на веб-сайті університету та (або) в інший спосіб 	
Визнання результатів навчання та здобутих кваліфікацій	<p>Визнання кваліфікацій вищої освіти та попередніх етапів навчання при прийомі на навчання, зокрема за програмами академічної мобільності, університет здійснює трансфером кредитів та (або) встановленням еквівалентності кваліфікацій, присвоєних згідно з документами про освіту (дипломами, академічними довідками тощо):</p> <ul style="list-style-type: none"> – навчальними закладами іноземних держав – через їх експертизу мережею ENIC/NARIC (функції Національного інформаційного центру академічної мобільності ENIC UKRAINE виконує ДП «Інформаційно-іміджевий центр» (Постанова Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2011 року № 924)); – навчальними закладами України – через їх експертизу інститутами (факультетами) університету. <p>Вищезазначені процедури регламентовані загальнодержавними та внутрішньоуніверситетськими нормативними документами.</p> <p>При встановленні автентичності документів про освіту СумДУ в інших державах університет співпрацює з мережею ENIC/NARIC, Міжнародною службою підтвердження професійної кваліфікації (EICS), Міжнародним оцінним сервісом (ICAS), Міжнародною службою освіти (WES) та іншими установами й організаціями</p>	
Присвоєння кваліфікацій (атестація)	<p>Процедура реалізується екзаменаційними комісіями з підсумкової атестації здобувачів вищої освіти, регламентована загальнодержавними та внутрішньоуніверситетськими нормативними документами.</p> <p>Після завершення навчання здобувачі вищої освіти отримують документи про освіту, які містять інформацію про здобуту кваліфікацію, рівень та зміст програми, досягнуті результати навчання</p>	

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.52
СумДУ		Версія 01

11.3 Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ для документованого супроводження процедур прийому на навчання, визнання результатів навчання та здобутих кваліфікацій

Назва процедури (об'єкта), її складові	Назва документу	Тип документа, номер і дата затвердження
1	2	3
Прийом на навчання	Положення про навчально-науково-виробничий комплекс СумДУ	Вчена рада, протокол № 2 від 15.09.05 р.
	Положення про підготовчі курси при СумДУ	Наказ ректора № 937-I від 25.11.13 р.
	Положення про центр науково-технічної творчості учнівської молоді	Вчена рада, протокол № 5 від 13.12.07 р.
Прийом на навчання	Положення про приймальну комісію СумДУ	Наказ ректора № 312-I від 14.04.15 р.
	Положення про Апеляційну комісію СумДУ	Наказ ректора № 1163-I від 15.12.15 р.
	Правила прийому до Сумського державного університету	Затверджуються на кожний рік прийому рішенням вченої ради університету
Визнання результатів навчання та здобутих кваліфікацій	Положення про академічну мобільність студентів	Наказ ректора № 1072-I від 18.12.14 р.
	Положення про переведення, відрахування та поновлення студентів у Сумському державному університеті (зі змінами та доповненнями)	Вчена рада, протокол № 2 від 2.10.2003 р.
Присвоєння кваліфікацій (атестація)	Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційних комісій Сумського державного університету з атестації здобувачів вищої освіти	Наказ ректора № 562-I від 15.06.15 р.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.53
СумДУ		Версія 01

12. Забезпечення органічного поєднання освіти, науки та інновацій

12.1 Загальна інформація

У СумДУ реалізується цільова комплексна програма «Організація наукової роботи студентів в органічному поєднанні з навчальним процесом», що один раз на два роки розглядається й затверджується у новій редакції вченою радою. Відповідно до концептуальних засад організації науково-навчальної діяльності зі студентами, їх залучення до наукової роботи забезпечує підготовку фахівців, здатних творчо мислити, вирішувати завдання проблемного і пошукового характеру, самостійно оволодівати новими знаннями, бути професійно мобільними і компетентними, мати здібність до аналізу й узагальнення матеріалу.

12.2 Опис процедур із забезпечення органічного поєднання освіти, науки та інновацій

Назва процедури (об'єкта), її складові	Опис (характеристика) процедури (об'єкта), її складових із позицій забезпечення якості ВО та ОД
1	2
Навчально-наукова робота студентів	Організація у СумДУ наукової роботи здобувачів вищої освіти, що є невід'ємною частиною навчального процесу і <i>проводиться у навчальний час</i> відповідно до навчальних планів, програм навчальних дисциплін, передбачає, зокрема, такі форми, як: <ul style="list-style-type: none"> – змістовне наповнення програм підготовки бакалаврів, спеціалістів та магістрів навчальними дисциплінами або окремими розділами дисциплін фундаментальної, природничо-наукової і професійної спрямованості, що пов'язані з історією науки та результатами фундаментальних і прикладних досліджень у галузі, загальною теорією наукових досліджень як теоретичного так і експериментального характеру та методиками організації, планування й аналізу експериментів, зокрема запровадження дисциплін за вибором здобувачів вищої освіти, в яких висвітлюються новітні наукові результати і здобутки наукових шкіл університету; – виконання здобувачами вищої освіти комплексу індивідуальних завдань на засадах безперервності та наступності з єдиної наукової тематики за схемою: курсова робота з дисципліни – комплексна курсова робота зі спеціальності

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.54
СумДУ		Версія 01

1	2
	<p>(або кваліфікаційна робота бакалавра) – кваліфікаційна робота (дипломний проект із посиленою науковою складовою) магістра, зокрема на замовлення наукових установ та організацій:</p> <ul style="list-style-type: none"> – навчання за індивідуальним планом з поглибленою науковою складовою, що включає дисципліни науково-дослідного характеру та практичну роботу в наукових лабораторіях, для студентів, які мають високу успішність та проявили здатність до творчої наукової роботи; – формування навчальних «еліт-груп» із здобувачів вищої освіти, які мають високі показники академічної успішності та навчаються за індивідуальними планами; – формування груп наукового резерву доаспірантської підготовки зі числа здобувачів вищої освіти, які передусім заплановані кафедрами до вступу до аспірантури. <p><i>Ефективність і результативність організації навчально-наукової роботи студентами оцінюється зокрема:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – даними підсумкових семестрових контролів та атестації здобувачів вищої освіти; – кількістю здобувачів вищої освіти – переможців II туру всеукраїнських студентських олімпіад або інших предметних олімпіад міжнародного і всеукраїнського рівнів; – кількістю стипендіатів державних, грантових, приватних і міжнародних фондів. <p>Серед <i>інших</i> показників ефективності – кількість випускників освітнього рівня «бакалавр», які проявили здібності до науково-дослідної роботи та рекомендовані до вступу до магістратури та груп наукового резерву тощо</p>
<p>Наукова робота студентів у позанавчальний час</p>	<p>У СумДУ використовуються такі форми <i>наукової роботи студентів у позанавчальний</i>, як:</p> <ul style="list-style-type: none"> – участь студентів у виконанні держбюджетних і госпдоговірних НДР з оплатою праці; – участь студентів у роботі студентських наукових гуртків, центрів та студентських НДІ тощо; – індивідуальна наукова робота студентів під керівництвом викладачів або аспірантів кафедр;

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.55
СумДУ		Версія 01

1	2
	<p>– використання інших форм наукової підготовки студентів, зокрема, участь студентів у роботі наукових конференцій, семінарів, літніх школах, програмах академічної мобільності та науковому стажуванні у закордонних ВНЗ та наукових установах;</p> <p>– підготовка та участь у конкурсах наукових робіт і предметних олімпіадах;</p> <p>– кадрове супроводження впровадження наукових розробок у виробництво.</p> <p><i>Ефективність і результативність організації наукової роботи із студентами</i> оцінюється, зокрема, кількістю здобувачів вищої освіти, які є:</p> <p>– залученими до виконання на платній основі держбюджетних або госпдогівірних НДР, наукових грантів;</p> <p>– авторами або співавторами наукових статей, охоронних документів, тез доповідей;</p> <p>– переможцями II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт із природничих, технічних та гуманітарних наук або інших конкурсів наукових робіт міжнародного та всеукраїнського рівнів;</p> <p>– авторами або співавторами виготовленого лабораторного обладнання, що використовується у наукових дослідженнях та в навчальному процесі;</p> <p>– стипендіатами державних, грантових, приватних та міжнародних фондів.</p> <p>Серед <i>інших</i> показників ефективності – кількість випускників, які направлені на роботу до наукових установ після закінчення університету, зараховані до аспірантури після проходження підготовки в групах наукового резерву тощо</p>
Підготовка докторів філософії та докторів наук, кадрове забезпечення освітньої.	Для забезпечення навчального процесу і наукових досліджень кадрами вищої кваліфікації та підвищення професійної компетентності професорсько-викладацького складу в СумДУ реалізується «Перспективний план роботи з кадрового забезпечення діяльності СумДУ». Перспективний план не рідше ніж на два роки розглядається на засіданні Вченої ради університету та ухвалюється його нова редакція

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.56
СумДУ		Версія 01

1	2
наукової і інноваційної діяльності	<i>Ефективність і результативність підготовки науково-педагогічних кадрів оцінюється, зокрема:</i> – відповідними індикаторами рейтингу структурних підрозділів; – при нормуванні обсягів педагогічного навантаження кафедр; – при стимулюванні роботи науково-педагогічних та наукових працівників тощо
Впровадження у навчальний процес результатів наукових досліджень	Результати наукових досліджень впроваджуються у навчальний процес при: – розробленні нових лекційних курсів та лабораторних робіт; – оновленні лекційних курсів; – підготовці підручників та навчальних посібників; – формуванні тематик дисертаційних, кваліфікаційних та курсових робіт. <i>Ефективність і результативність впровадження у навчальний процес результатів наукових досліджень, зокрема:</i> – відповідними індикаторами рейтингу структурних підрозділів; – при проведенні першого етапу конкурсу держбюджетних науково-дослідних робіт і розробок тощо

12.3 Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ, які забезпечують документоване супроводження зазначених у п. 12.2 процедур

Назва процедури (об'єкта), її складові	Назва документу	Тип документа, номер і дата затвердження
1	2	3
Навчально-наукова робота студентів.	Цільова комплексна програма «Організація наукової роботи студентів в органічному поєднанні з навчальним процесом»	Вчена рада, протокол № 10 від 13.06.13 р.
Наукова робота студентів у позанавчальний час	Про організацію доаспірантської підготовки з числа осіб груп наукового резерву	Наказ ректора № 45-І від 29.01.07 р.
	Положення про індивідуальну підготовку студентів за навчальним планом із поглибленою науковою складовою	Наказ ректора № 1071-І від 18.12.14 р.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.57
СумДУ		Версія 01

1	2	3
	Положення про організацію Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук у СумДУ	Наказ ректора № 286-I від 07.04.14 р.
	Положення про формування накладних витрат науково-дослідної частини СумДУ (зі змінами та доповненнями)	Вчена рада, протокол № 3 від 13.11.08 р.
	Положення про преміювання за досягнення високого рівня оприлюднення результатів наукових досліджень	Наказ ректора № 163-I від 22.02.16 р.
	Положення про наукове товариство студентів (слухачів), аспірантів, докторантів і молодих вчених СумДУ	Конференція трудового колективу, протокол № 7 від 28.01.15 р.
	Положення про гранти Наукового товариства студентів (слухачів), аспірантів, докторантів і молодих вчених СумДУ для його членів	Наказ ректора № 0336-I від 18.04.16 р.
	Положення про діяльність молодіжних наукових творчих об'єднань у СумДУ	Наказ ректора № 0336-I від 18.04.16 р.
Підготовка докторів філософії та докторів наук, кадрове забезпечення освітньої, наукової і інноваційної діяльності	Перспективний план роботи з кадрового забезпечення діяльності СумДУ	Вчена рада, протокол № 8 від 14.03.13 р.
	Про випускові кафедри на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти	Наказ ректора № 323-I від 04.04.16 р.
	Структура та зміст навчальних планів здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня	Наказ ректора № 336-I від 18.04.16 р.
	Методика визначення рейтингу структурних підрозділів СумДУ	Наказ ректора № 608-I від 15.07.10 р.
	Положення про нормування обсягів педагогічного навантаження кафедр з врахуванням ефективності роботи з підготовки науково-педагогічних кадрів	Вчена рада, протокол № 9 від 16.04.07 р.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.58
СумДУ		Версія 01

1	2	3
	Положення про додаткове преміювання вчених СумДУ за особливі досягнення у науковій роботі та підготовці науково-педагогічних кадрів	Наказ ректора № 1211-I від 30.12.15 р.
	Положення про стимулювання роботи з підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів	Вчена рада, протокол № 3 від 14.10.04 р.
	Положення про функціонування спеціалізованих вчених рад СумДУ та порядок забезпечення підготовки до захисту дисертацій (<i>регламентує контроль за діяльністю спеціалізованих вчених рад, зокрема щодо якості атестації, та визначає порядок фінансово-матеріального забезпечення підготовки до захисту і проведення захистів дисертацій здобувачами наукового ступеня із СумДУ, виконує стимулюючу функцію</i>)	Вчена рада, протокол № 4 від 09.11.06 р.
	Положення про організацію підготовки до захисту дисертацій аспірантами, докторантами, викладачами та співробітниками СумДУ в спеціалізованих вчених радах сторонніх організацій (<i>визначає порядок фінансово-матеріального забезпечення підготовки до захисту і проведення захистів дисертацій здобувачами наукового ступеня із СумДУ, виконує стимулюючу функцію</i>)	Вчена рада, протокол № 8 від 15.03.07 р.
	Про проходження педагогічної практики аспірантами СумДУ	Наказ ректора № 305-I від 08.04.13 р.
	Про апробаційну раду медичного інституту з попередньої експертизи дисертаційних	Наказ ректора № 349-I від 22.04.14 р.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.59
СумДУ		Версія 01
1	2	2
	робіт (направлене на удосконалення процедури попередньої експертизи дисертаційних робіт, які виконані на кафедрах медичного інституту, та підготовку якісних і об'єктивних висновків щодо наукової і практичної цінності дисертацій)	
	Про оприлюднення текстів дисертаційних робіт та відгуків офіційних опонентів	Наказ ректора № 701-І від 02.09.14
Впровадження у навчальний процес результатів наукових досліджень	Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності у СумДУ	Вчена рада, протокол № 5 від 13.12.07 р.
	Положення про конкурс проектів науково-дослідних робіт, які фінансуються за рахунок коштів державного бюджету України в СумДУ	Наукова рада, протокол № 8 від 02.04.09 р.
	Про показники НДР, які фінансуються за кошти загального фонду держбюджету	Наказ ректора № 953-І від 07.12.11 р
	Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників СумДУ	Вчена рада, протокол № 4 від 08.11.12 р.

13. Забезпечення аналізу якості діяльності шляхом рейтингування, здійснення внутрішніх та зовнішніх аудитів

13.1 Загальна інформація

Зовнішні рейтинги, опитування, незалежні аудити діяльності університету, процедури бенчмаркінгу дозволяють адміністрації СумДУ оцінювати поточний стан діяльності університету та є додатковими джерелами інформації про загальноосвітні стандарти якості вищої освіти й освітньої діяльності. На їх базі в СумДУ формуються внутрішні системи рейтингування, опитувань, аудитів діяльності структурних підрозділів тощо, що дозволяють оцінити поточний стан діяльності університету у розрізі окремих підрозділів, таким чином давши більш детальну інформацію щодо причини слабких місць та можливі резерви ресурсів для їх подолання. Такого роду процедури є інструментами прийняття управлінських рішень та вимірювання якості вищої освіти й освітньої діяльності СумДУ.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.60
СумДУ		Версія 01

13.2 Опис процедур рейтингування, здійснення внутрішніх та зовнішніх аудитів

Назва процедури (об'єкта), її складові	Опис (характеристика) процедури (об'єкта), її складових із позицій забезпечення якості ВО та ОД
1	2
<p>Участь у зовнішніх рейтингах:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналіз рейтингових методологій; – збір даних; – проходження процедур верифікації та валідації даних; – аналіз рейтингових результатів; – вироблення і впровадження управлінських рішень 	<p>Оскільки національні і міжнародні рейтинги оцінюють різні напрями і особливості діяльності ВНЗ (якість навчання, якість наукової діяльності, ступінь інтернаціоналізації, загальну ефективність діяльності тощо), СумДУ бере участь у різних рейтингах, аналізуючи свої позиції в кожному з них. Серед міжнародних рейтингів особлива увага приділяється участі у таких:</p> <ul style="list-style-type: none"> – рейтинги ARWU («Шанхайський»), THE («Таймз»), QS, U-Multirank, NTU («Тайванський»), U.S. News, CWUR, що дають комплексну оцінку діяльності ВНЗ; – рейтинги URAP, CWTS, SCImago та інші, що базуються на показниках наукометричних баз Scopus і Web of Science й оцінюють якість наукової діяльності; – рейтинги Webometrics, 4ICU, EduRoute, що оцінюють ступінь відкритості та активності ВНЗ в Інтернет-просторі; – рейтинг UI GreenMetric, що оцінює ступінь розвиненості «зелених» технологій в університетах світу; – рейтинг Webometrics Repositories, що оцінює кількість та якість наукових результатів, опублікованих у відкритому доступі в інституційних репозитаріях; – рейтинг Webometrics Hospitals, який оцінює онлайн-представництво університетських клінік. <p>Із позицій забезпечення якості ВО та ОД участь СумДУ у рейтингах від незалежних агентств виконує такі функції:</p> <p>1. Аналіз показників (індикаторів), що використовуються рейтинговими методологіями, дає адміністрації СумДУ інформацію про оцінки якості (quality metrics), розроблені для цільової аудиторії ВНЗ (основних стейкхолдерів університетських послуг). Ці оцінки використовуються як критерії успіху у стратегічних планах, цільових комплексних програмах, як вимоги до якості освітньої діяльності в інших</p>

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.61
СумДУ		Версія 01

1	2
	<p>документах внутрішньої нормативної бази СумДУ, зокрема як показники (індикатори) діяльності у внутрішньо-університетському рейтингу інститутів (факультетів) та кафедр. Використання цих оцінок якості проводиться прямо (direct measures) або опосередковано через допоміжні проміжні вимірювання (проху measures).</p> <p>2. Джерелами даних для зовнішніх рейтингів є дані, подані безпосередньо СумДУ, зовнішні незалежні відкриті джерела (наприклад, Інтернет-простір), зовнішні незалежні бази даних (наприклад, науко-метрична база Scopus або Web of Science, патентна база PatStat тощо), результати зовнішніх соціологічних опитувань (наприклад, від рейтингів QS, THE, U-Multirank, компанії Thomson Reuters тощо). Підготовка та подання власних статистичних даних у незалежні агентства вимагає істотної адаптації міжнародної освітньої термінології, оптимізації внутрішніх та зовнішніх інформаційних потоків СумДУ (ефективне представлення у відкритих джерелах, наукометричних базах тощо). Усе це сприяє інтеграції університету до світового науково-освітянського простору. Забезпечення участі студентів, випускників або співробітників університету у міжнародних соціологічних опитуваннях розвиває демократичну культуру формулювання «зворотного зв'язку» та є наочним прикладом для адаптації подібного роду опитувань для внутрішньої системи забезпечення якості.</p> <p>3. Валідація та верифікація даних є обов'язковими етапами участі СумДУ у сучасних рейтингових вимірюваннях. Завданням цих етапів є перевірка правильності процедур та бізнес-процесів підготовки власних статистичних даних університетом та їх порівняння з даними інших учасників рейтингу з метою виявлення та усунення статистичних відхилень та невалідної інформації. Валідація та верифікація відбуваються за безпосередньої участі зовнішнього експерта – представника рейтингового агентства і забезпечують правильне розуміння університетом оцінок якості та коректне збирання даних для їх одержання, зокрема для проведення подальшого внутрішнього моніторингу результатів діяльності</p>

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.62
СумДУ		Версія 01

1	2
	<p>4. Аналіз рейтингових результатів є доміантною складовою процедури участі СумДУ у рейтингах та фактично є механізмом зворотного зв'язку між процедурами внутрішньої системи якості університету та результатами діяльності університету. СумДУ аналізує інтегральні індекси або значення показників (індикаторів) рейтингів у форматі рейтингового місця (Webometrics), рейтингової групи (Expert RA), рейтингового бала (QS) або рейтингового значення вихідних даних (U-Multirank). Рейтингове значення вихідних даних є найбільш інформативним та змістовним форматом представлення результатів рейтингу з метою проведення СумДУ подальшого повноцінного статистичного аналізу (регресійного, кореляційного, факторного тощо). У результаті цього робляться висновки щодо сильних та слабких сторін університету, можливостей та зовнішніх загроз (SWOT-аналіз). Такі висновки стають основою для вироблення відповідних управлінських рішень ректоратом університету.</p> <p>5. Управлінські рішення є важливим «продуктом» процедури участі СумДУ у зовнішніх рейтингах. За результатами аналізу рейтингових результатів, зокрема SWOT-аналізу, менеджмент університету розробляє комплекс дій щодо модернізації та оптимізації внутрішніх бізнес-процесів з метою подальшого зміцнення сильних сторін діяльності (strengths), підсилення слабких сторін (weaknesses), максимально використовуючи зовнішні можливості (opportunities) та мінімізуючи загрози та ризики (threats)</p>
Зовнішній аудит	<p>Зовнішній аудит діяльності (performance audit) є оцінюванням продуктивності та ефективності діяльності університету зовнішнім агентством за визначеною групою індикаторів з метою порівняння з національними, європейськими та світовими значеннями. Важливим результатом зовнішнього аудиту є коригування «дорожньої карти» розвитку університету, в якій, зокрема деталізуються шляхи подолання слабких сторін діяльності. Головним партнером СумДУ, який надає послуги зовнішнього аудиту, є міжнародна компанія QS (Великобританія). У той самий час СумДУ постійно проводить моніторинг ринку</p>

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.63
СумДУ		Версія 01

1	2
	аналітично-консультаційних та аудиторських послуг: від асоціації EAU (Бельгія), від компанії CWUR (Саудівська Аравія) тощо. У 2013-2016 роках СумДУ проходить незалежний міжнародний аудит академічної діяльності на предмет відповідності світовим стандартам якості; за результатами цього аудиту компанією QS було розроблено «дорожню карту» розвитку як університету європейського класу, більшість позицій з якої імплементується в діяльність університету; окрім цього, завдяки глобальному розповсюдженню результатів аудиту на міжнародних виставках, конференціях, у друкованій та електронній продукції компанії QS СумДУ стає більш впізнаваним у світовій академічній спільноті, по суті, представляючи всю країну як перший український університет, що пройшов міжнародний аудит від QS
Залучення зовнішніх експертів	Оскільки залучення зовнішніх експертів (консультантів) для управлінської діяльності є загальносвітовою практикою, СумДУ постійно використовує досвід зовнішніх експертів, які представляють усі групи стейкхолдерів університетських послуг. У такому випадку це спричиняє найбільший ефект для забезпечення якості ВО та ОД. Приклади: залучення експертів від компанії Netcracker для розроблення навчальних програм та провадження навчальної діяльності за спеціальністю «Інформаційно-комунікаційні технології»; залучення експертів від компанії QS для розроблення «дорожньої карти» розвитку університету; залучення експертного середовища для розроблення бренд-буку університету та стратегічного позиціонування університету у глобальному науково-освітньому просторі
Бенчмаркінг: – вибір цільових показників; – вибір університетів-об'єктів бенчмаркінгу	Оцінювання діяльності університету шляхом формалізованого зіставлення власних показників діяльності з показниками кращих представників ринку (науково-освітнього простору). СумДУ за технологіями бенчмаркінгу проводить порівняльний аналіз з іншими ВНЗ упродовж 3–4 років на одній і тій самій групі університетів та на одній і тій самій групі показників з метою подальшого аналізу динаміки змін значень цих показників

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.64
СумДУ		Версія 01

1	2
– збір даних; аналіз результатів та вироблення управлінських рішень	<p>При цьому бенчмаркінг СумДУ передбачає таке:</p> <p>1. Вибір цільових показників включає в себе ідентифікацію тих аспектів діяльності, які є цільовими для розвитку СумДУ. Бенчмаркінг СумДУ також проводиться окремо за галузями знань та за роками для порівняльного дослідження динаміки цільових показників.</p> <p>2. Для вибору об'єктів бенчмаркінгу університетом обираються 6–7 об'єктів-університетів (peers) як із національного, так і з міжнародного науково-освітнього простору. Об'єкти бенчмаркінгу є прикладами кращого досвіду та вагомих результатів за визначеними напрямками діяльності. Ступінь їх віддаленості від базового об'єкта (СумДУ) за значеннями цільових індикаторів є різним, але при цьому вони «схожі» на СумДУ за розміром, можливостями або зовнішніми умовами. Так, на 2015-2017 рр. об'єктами бенчмаркінгу для СумДУ обрані такі університети: Дюссельдорфський університет (Німеччина), Чеський технічний університет (Чехія), Казахський національний університет імені Аль-Фарабі (Казахстан), Воронежський державний університет (Росія), Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна), Національний технічний університет «Київський політехнічний інститут» (Україна), Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна (Україна). Для вибору університетів-об'єктів бенчмаркінгу використовуються результати рейтингів, особливо результати у форматі рейтингових балів або рейтингових значень вихідних даних (QS, U-Multirank, SCImago тощо).</p> <p>3. Технологічно збір даних відбувається з відкритих інтернет-джерел (зокрема, з веб-сайтів університетів), із галузевих баз даних (ЄДЕБО, ІВС «Освіта», InCites, Scopus, THE, QS Core тощо), на замовлення у незалежних агентств (Thomson Reuters, QS, CWUR тощо) або самостійно через прямі домовленості з університетами-об'єктами бенчмаркінгу про партнерський обмін даними</p>

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.65
СумДУ		Версія 01

1	2
	4. Аналіз результатів бенчмаркінгу дозволяє СумДУ щороку відслідковувати динаміку власних показників діяльності щодо групи обраних університетів, за потреби корегуючи стратегічні цільові значення показників діяльності згідно з тенденціями ринку вищої освіти
<p>Рейтингове оцінювання інститутів, факультетів, кафедр СумДУ:</p> <ul style="list-style-type: none"> – постійне вдосконалення рейтингової методики; – збір даних; – проходження процедур верифікації та валідації даних; – аналіз рейтингових результатів; – вироблення і впровадження управлінських рішень 	<p>У СумДУ розроблена, впроваджена та постійно вдосконалюється комплексна методика рейтингу підрозділів, яка включає показники, що оцінюють науково-педагогічний потенціал і підготовку науково-педагогічних кадрів, диверсифікацію, обсяги та результативність освітніх послуг, оприлюднення результатів наукової та науково-методичної діяльності, міжнародну діяльність та забезпечення академічної мобільності, ресурсозабезпеченість, позанавчальну діяльність та представлення результатів діяльності в Інтернет-просторі.</p> <p>Методика внутрішнього рейтингового оцінювання діяльності структурних підрозділів розроблена на базі показників міжнародних та національних рейтингів, стандартів якості, визнаних у міжнародних офіційних документах критеріїв якості та цільових значень показників університетів-об'єктів бенчмаркінгу, із відповідною адаптацією під особливості освітньої діяльності структурних підрозділів університету.</p> <p>Процедура внутрішнього рейтингового оцінювання підрозділів СумДУ передбачає проходження всіх етапів. У цілому під час незалежного оцінювання рейтинговими агентствами: надання даних через автоматизовані системи, автоматизована та експертна верифікація і валідація даних тощо. Це впливає на вдосконалення процедур електронної звітності, оброблення та аналізу результатів діяльності в автоматизованих системах.</p> <p>Аналіз результатів внутрішнього рейтингу у розрізі структурних підрозділів дозволяє більш глибоко зрозуміти причини слабких сторін діяльності та розробляти більш дієві управлінські механізми. Розроблено механізми мотивації інститутів, факультетів та кафедр за результатами рейтингу. Разом з іншими процедурами, внутрішнє рейтингове оцінювання є інструментом управління процесом підвищення якості ВО та ОД у СумДУ</p>

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.66
СумДУ		Версія 01

13.3 Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ, які забезпечують документоване супроводження процедур рейтингування, здійснення внутрішніх та зовнішніх аудитів

Назва процедури (об'єкта), її складові	Назва документу	Тип документа, номер і дата затвердження
1	2	3
Участь у зовнішніх рейтингах, зовнішній аудит, внутрішній рейтинг, залучення експертів	Концептуальні засади діяльності Сумського державного університету, стратегія розвитку на 2010-2020 роки, заходи реалізації та прогностичні показники (оновлена редакція)	Протокол № 5 від 25.01.2014 Конференції трудового колективу
Внутрішній рейтинг	Методика визначення рейтингу структурних підрозділів СумДУ	Наказ ректора № 608-І від 15.07.2010
Проведення бенчмаркінгу та робота з рейтинговими агентствами	Про створення Центру бенчмаркінгу та веб-менеджменту	Наказ ректора № 276-І від 18.03.2016

14. Організаційне забезпечення документованих процедур

14.1 Загальна інформація

Метою ефективного здійснення документованих процедур є встановлення в університеті єдиного порядку документування управлінської інформації та роботи з документами, методичне керівництво та контроль за дотриманням установленого порядку роботи з документами в структурних підрозділах університету.

Документи незалежно від способу реєстрації та відтворення інформації опрацьовуються в університеті на єдиних організаційних та правових засадах організації документообігу.

Ефективна організація документообігу передбачає зокрема:

- впровадження електронного документообігу з метою підвищення ефективності праці за рахунок скорочення часу на пошук, розроблення, тиражування і пересилання документів;
- делегування частини повноважень ректора університету з метою удосконалення організаційного забезпечення діяльності університету, посилення ролі структурних підрозділів, підвищення відповідальності посадових осіб, запровадження

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.67
СумДУ		Версія 01

раціональної схеми підготовки та проходження документів, оперативності у вирішенні службових питань;

- скорочення кількості інстанцій, до яких повинні надходити документи під час їх погодження;
- уніфікацію основних типів документів шляхом розроблення і затвердження їх шаблонів;
- контроль за виконанням таких внутрішньоуніверситетських документів, як наказів, службових записок, рішень вченої ради та дорадчих органів, доручень посадових осіб, вхідної кореспонденції та інших документів.

Система документообігу університету націлена на вдосконалення, спрощення та прискорення процедур документообігу в університеті, підвищення ефективності управлінської діяльності, стандартизації основних форм документів.

14.2 Опис процедур із організаційного забезпечення документованих процедур, що забезпечують якість вищої освіти та освітньої діяльності

В університеті з метою впорядкування нормативної бази внутрішньоуніверситетської діяльності, створення умов для подальшого її удосконалення та розвитку, поліпшення інформаційного забезпечення роботи структурних підрозділів наказом ректора від 19.02.2007 р. № 93-І створено реєстр основної нормативної бази системи управління якістю діяльності. Доступ до зазначеного реєстру здійснюється через офіційний web-сайт університету. Реєстр (додаток 1)⁵⁾ містить тридцять один розділ відповідно до всіх напрямів діяльності університету, а саме:

- I. Загальна нормативна база.
- II. Система забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти у СумДУ.
- III. Загальноорганізаційні питання.
- IV. Кадрове забезпечення та підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів.
- V. Підготовка науково-педагогічних та наукових кадрів.
- VI. Наукова діяльність (загальні питання).
- VII. Основні наукові структурні підрозділи.
- VIII. Міжнародна діяльність.
- IX. Формування контингенту, переведення та поновлення.

⁵⁾ «Реєстр основної нормативної бази системи управління якістю діяльності Сумського державного університету» (далі – Реєстр), <http://www.sumdu.edu.ua/ukr/general/normative-base.html>

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.68
СумДУ		Версія 01

- X. Загальні питання організаційно-методичного забезпечення навчального процесу.
- XI. Науково-навчальна робота студентів. Наукове товариство.
- XII. Академічна мобільність. Навчання іноземних громадян. Лінгвістичне супроводження діяльності.
- XIII. Медична освіта та інші послуги медичної спрямованості.
- XIV. Заочна (дистанційна) форма навчання. Професійна та друга вища освіта.
- XV. Організаційно-методичне забезпечення системи e-learning.
- XVI. Інтеграційні зв'язки з замовниками кадрів. Організація практики та державної атестації. Документи про освіту. Працевлаштування випускників.
- XVII. Інформаційно-бібліотечна та видавнича діяльність. Електронні видання.
- XVIII. Інтегрована інформаційна система. Інформаційно-рекламна діяльність.
- XIX. IT-підрозділи та додаткові IT-послуги.
- XX. Телекомунікаційне та технічне забезпечення діяльності.
- XXI. Позанавчальна діяльність. Студентське самоврядування.
- XXII. Спорт та фізичне виховання.
- XXIII. Фінансово-економічна діяльність (загальні питання).
- XXIV. Нормативне забезпечення розрахунку штату
- XXV. Платні навчальні послуги. Підвищення кваліфікації та відповідні навчально-методичні центри.
- XXVI. Стипендіальне забезпечення.
- XXVII. Гуртожитки.
- XXVIII. Адміністративно-господарча та виробнича діяльність.
- XXIX. Структурні підрозділи.
- XXX. Режим та охорона праці. Соціальні питання.
- XXXI. Функціональні обов'язки посадових осіб. Посадові інструкції.

У зв'язку з необхідністю забезпечення вдосконалення, спрощення та прискорення процедур документообігу в університеті, підвищення якості управлінської діяльності, уніфікації основних форм документів наказом ректора від 06.06.2011 р. № 474-І створено інформаційний сервіс «Шаблон електронного документа». Зазначений реєстр систематизований за видами діяльності університету (додаток 2)⁵, розміщений на офіційному сайті університету та містить тридцять шість розділів, а саме:

- I. Загальноорганізаційні питання.
- II. Загальні кадрові питання. Штатний розпис.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.69
СумДУ		Версія 01

- III. Прийом та звільнення працівників (крім категорії науково-педагогічних працівників).
- IV. Конкурсний відбір науково-педагогічних працівників та укладання відповідних контрактів.
- V. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів. Присвоєння вчених звань.
- VI. Оплата праці. Матеріальна допомога та заохочення співробітників.
- VII. Відпустки.
- VIII. Штат ПВС, обсяг навчальної роботи, його виконання та оплата.
- IX. Організація навчального процесу.
- X. Організація контролю та атестація здобувачів вищої освіти.
- XI. Документи студента та випускника.
- XII. Академічна мобільність.
- XIII. Навчання та стажування за кордоном за держбюджетними програмами загальнодержавного конкурсу.
- XIV. Індивідуальна підготовка за навчальним планом із поглибленою науковою складовою.
- XV. Міжнародна діяльність. Навчання іноземних громадян.
- XVI. Підготовка науково-педагогічних кадрів.
- XVII. Стимулювання підготовки науково-педагогічних кадрів, доплати за наукові ступені та вчені звання.
- XVIII. Наукова діяльність (загальні питання). Оприлюднення результатів науково та науково-методичної діяльності. Наукові заходи.
- XIX. Наукове товариство студентів (слухачів), аспірантів, докторантів і молодих вчених СумДУ.
- XX. Конкурси студентських наукових робіт та олімпіади з навчальних дисциплін та спеціальностей.
- XXI. Інформаційно-бібліотечне забезпечення. Видавнича діяльність.
- XXII. Рекламно-інформаційна діяльність.
- XXIII. Публічна інформація.
- XXIV. Позанавчальна діяльність. Стипендіальне забезпечення. Матеріальна допомога та заохочення студентів.
- XXV. Гуртожитки.
- XXVI. Платні освітні послуги.
- XXVII. Надання та фінансування послуг, що надає СумДУ (крім перелічених в інших розділах).

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.70
СумДУ		Версія 01

- XXVIII. Послуги, які надаються університету іншими організаціями та відповідні фінансові розрахунки.
- XXIX. Відрядження
- XXX. Комплекс громадського харчування (організаційні питання).
- XXXI. Господарське та технічне забезпечення (придбання, обслуговування навчального процесу та наукових досліджень).
- XXXII. Облік матеріальних цінностей. Матеріальна відповідальність.
- XXXIII. Утилізація вторинної сировини.
- XXXIV. Режим роботи та охорона праці.
- XXXV. Діловодство.
- XXXVI. Архівування.

З метою вдосконалення системи загального документообігу та впровадження елементів електронного документообігу в університеті наказом ректора від 30.07.2013 р. № 645-І затверджено «Кодифікацію типових посадових (робочих) інструкцій та додатків до типових посадових (робочих) інструкцій». На основі цього створено інформаційний сервіс «Реєстр посадових інструкцій». Зазначений реєстр містить шість розділів, а саме:

- I. Посадові інструкції адміністративно-управлінського персоналу за категоріями професорсько-викладацького складу.
- II. Посадові інструкції іншого професорсько-викладацького складу та педагогічного персоналу.
- III. Посадові інструкції наукового персоналу.
- IV. Посадові інструкції іншого управлінського персоналу;
- V. Посадові інструкції персоналу забезпечення навчальної, наукової, позанавчальної, господарської та інших сторін діяльності.
- VI. Посадові інструкції персоналу робітничих професій.

В університеті з метою упорядкування та запровадження раціональної схеми підготовки документації та електронного документообігу затверджено організаційну структуру університету та відповідну індексацію структурних підрозділів.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.71
СумДУ		Версія 01

14.3 Документи основної нормативної бази системи управління якістю діяльністю СумДУ, які забезпечують документоване супроводження відповідних процедур

Назва процедури, її складові	Назва документу	Тип документа, номер і дата затвердження
1	2	3
Удосконалення системи документообігу, стандартизації кодування документації різних типів, впровадження елементів електронного документообігу	Організаційна структура СумДУ. Індксація структурних підрозділів	Наказ ректора № 496-І від 15.06.11 р.
Спрощення та прискорення процедур документообігу в університеті, підвищення ефективності управлінської діяльності, уніфікації основних форм документів та впровадження елементів електронного документообігу	Кодифікація вхідної кореспонденції СумДУ	Наказ ректора № 497-І від 15.06.11 р.
	Щодо інформаційного сервісу «Шаблон електронного документу»	Наказ ректора № 474-І від 06.06.11 р.
	Кодифікація договорів, контрактів, грантів та угод, які виконуються СумДУ на замовлення юридичних осіб	Наказ ректора № 515-І від 21.06.11 р.
	Кодифікація типових посадових інструкцій, додатків до типових посадових інструкцій	Наказ ректора № 645-І від 30.07.13 р.
Удосконалення організаційного забезпечення діяльності університету, посилення ролі структурних підрозділів, підвищення відповідальності посадових осіб, запровадження раціональної схеми підготовки та проходження документів, оперативність у вирішенні службових питань	Про затвердження порядку підписів та візування документів, пов'язаних з науковою діяльністю та підготовкою науково-педагогічних кадрів	Наказ ректора № 424-І від 07.12.04 р.
	Про делегування частини повноважень ректора іншим посадовим особам	Наказ ректора № 41-І від 09.02.06 р.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.72
СумДУ		Версія 01

1	2	3
	Про порядок візування документації	Наказ ректора № 1050-I від 24.12.13 р.
Регламентация та впорядкування різновидів діяльності СумДУ (порядок організації, функціонування, фінансування, методичних підходів, форм контролю та звітності при здійсненні різних видів діяльності)	Методична інструкція «Загальні вимоги до Положень, які регламентують організацію різних складових діяльності СумДУ»	Наказ ректора № 950-I від 06.12.11 р.
Встановлення порядку створення та реорганізації підрозділу, визначення статусу підрозділу в організаційній структурі СумДУ, його завдань, функцій, порядку організації його роботи, а також визначення структури підрозділу, порядку взаємодії з іншими підрозділами університету, відповідних прав та відповідальності, форм звітності тощо	Методична інструкція «Загальні вимоги до положень про структурні підрозділи СумДУ»	Наказ ректора № 531-I від 13.06.12 р.
Уніфікація вимог до посадових та робочих інструкцій, зокрема до їх структури, змісту, оформлення та порядку затвердження	Методична інструкція «Загальні вимоги до побудови, змісту, оформлення, затвердження посадової інструкції та порядку ознайомлення з нею»	Наказ ректора № 1056-I від 25.12.13 р.
Визначення порядку підготовки і проведення засідань вченої ради, процедури розгляду питань та прийняття рішень, а також організація контролю за їх виконанням	Регламент роботи вченої ради СумДУ	Протокол вченої ради, № 10 від 14.06.12 р.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.73
СумДУ		Версія 01
1	2	3
Удосконалення, оптимізація механізмів організації та обліку фінансово-економічної діяльності, підвищення якості планування витрат на послуги, що надаються підрозділами університету	Щодо впорядкування форм кошторису	Наказ ректора № 701-I від 27.09.12 р.
Упорядкування процедур надання платних послуг та вдосконалення системи їх надання відповідно до чинної нормативної бази	Про затвердження порядку надання платних послуг та шаблонів документів	Наказ ректора № 569-I від 18.06.13 р.
Удосконалення порядку звітування про відрядження, підвищення фінансової дисципліни викладачів та співробітників університету	Порядок звітування службових відряджень в межах України	Затверджено ректором 03.09.05 р.
	Про порядок виплати компенсації витрат при відрядженні	Наказ ректора № 129-I від 29.03.06 р.
	Порядок оформлення відряджень за кордон працівників та осіб, які навчаються у СумДУ	Наказ ректора № 521-I від 23.02.11 р.
Оперативне вирішення питань діяльності університету, зумовлених прийняттям та внесенням змін до нормативно-правових актів державної влади та місцевого самоврядування	Щодо діяльності юридичної служби	Наказ ректора № 905-I від 23.11.12 р.
Тимчасове зберігання архівних документів, що накопичилися за час його діяльності, використання відомостей, що містяться в цих документах, для службових, виробничих, наукових та інших цілей, а також для захисту прав та законних інтересів громадян	Положення про архівний підрозділ	Наказ ректора № 957-I від 14.11.14 р.

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.74
СумДУ		Версія 01
1	2	3
Організація і проведення експертизи цінності документів, що накопичилися у діловодстві університету, та подання результатів експертизи цінності документів на розгляд експертно-перевірної комісії Державного архіву	Положення про експертну комісію з проведення експертизи цінності документів	Наказ ректора № 957-І від 14.11.14 р.
Удосконалення організаційного забезпечення навчального процесу університету, підвищення відповідальності посадових осіб, запровадження раціональної схеми проходження та збереження матеріалів із контролю успішності студентів	Щодо зберігання матеріалів із контролю успішності студентів	Наказ ректора № 100-І від 11.02.13 р.

Основні документи Реєстру основної нормативної бази щодо організаційного забезпечення документованих процедур спрямовані на вдосконалення системи документообігу, стандартизації основних форм документації, запровадження електронного документообігу та підвищення ефективності управлінської діяльності.

15. Прикінцеві положення

15.1 «Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету» набирає чинності з наступного дня після його затвердження наказом ректора.

15.2 Зміни та доповнення до «Системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету» можуть вноситися наказом ректора або наказом ректора за рішенням вченої ради університету або відповідного дорадчого органу. У такому самому порядку Положення скасовується.

15.3 Відповідальність за актуалізацію «Системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету» та контроль за

МОН України	Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету	Стор.75
СумДУ		Версія 01

виконанням його вимог несуть посадові особи університету відповідно до їх функціональних обов'язків.

РОЗРОБНИКИ ПОЛОЖЕННЯ:

Ректор

А. В. Васильєв

Перший проректор, голова Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти

В. Д. Карпуша

Проректор з науково-педагогічної роботи, заступник голови Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти

В. О. Любчак

Керівник Бюро із забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти, помічник ректора з питань менеджменту якості

Д. В. Леус

Проректор з наукової роботи

А. М. Черноус

Начальник організаційно-методичного управління

В. Б. Юскаєв

Начальник навчально-методичного відділу змісту освіти

І. Д. Скляр

Начальник центру бенчмаркінгу та веб-менеджменту

Д. В. Фільченко

Начальник загального відділу

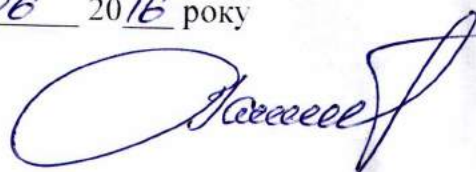

О. І. Рибіна

Схвалено вченою радою СумДУ

Протокол № 09 від 15 06 2016 року

Вчений секретар

А. І. Рубан